

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ

ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

(ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2411/2024)

07 ମେ 2024

[ସି. ଟି. ରବିକୁମାର ଏବଂ ରାଜେଶ ବିହାରୀ,* ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହୃୟ]

ବିଚାରାଧିକାରୀ ବାବୁବାବୁ

(i) କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା; (ii) କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ରେ 'ଶିଶୁମାନଙ୍କର ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦସମୂହ ଏବଂ 2016 ନିୟମାବଳୀକୁ ଅଦଳାବଦଳି କରି ପଢ଼ାଯିବ କି; (iii) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ବୋର୍ଡର ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟସୀମା କେତେ; (iv) ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ଆଦେଶ, ଆଦେଶରେ ଦସ୍ତଖତ କରିଥିବା ଅଧିଷ୍ଠିତ ଅଧିକାରୀଗଣ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ କି; (v) ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଅଧିକାରୀଗଣ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନେ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲା ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ ମୁଲତବୀ ଆଦେଶ ମଗାଯାଇଛି ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ପ୍ରଭୃତି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ କି ।

ମୁଖ୍ୟ ଟିପ୍ପଣୀ†

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015- ଧାରା 14(3) —ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା:

କୁହାଗଲା: ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(1) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଜୟନ୍ତ୍ୟ ଅପରାଧର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ତିନି ମାସରେ ଶେଷ କରିବାକୁ ହେବ- ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ଅବଧୂରେ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଅଣ-ଅନୁପାଳନର ପରିଣାମ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ- ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ

* ଲେଖକ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ତଦନ୍ତ ସମାପ୍ତ କରିବାର ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ- ତେଣୁ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ତିନି ମାସ ଅବଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ- ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ବୋଲି ଧରାଯାଏ- ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ଯାହାର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଲିଖିତ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବ- ଯେହେତୁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ସାମିଲ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ଯଥା, ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ, ବିଶେଷଜ୍ଞଗଣ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମତ ନେବାକୁ ହେବ, ଏବଂ ତା'ପରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ପକ୍ଷ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଥା'ନ୍ତି, ଧାରା 14(3) ରେ ଏହିରୂପେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମୟକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(4) ଅଧୀନରେ ଲଘୁ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପରି ବିଫଳତାର କୌଣସି ପରିଣାମ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015-କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ, 2016- କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁ ମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦସମୂହ ଏବଂ 2016 ନିୟମାବଳୀକୁ ଅବଳାବଦଳି କରି ପଢ଼ାଯିବ କି:

କୁହାଗଲା: ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଏବଂ 2016 ନିୟମାବଳୀର ମିଳିତ ପଠନରୁ, ଯେଉଁଠାରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' କିମ୍ବା 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦସମୂହ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଉଭୟକୁ ବିକଳ ଭାବରେ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ- ଏହି ଅର୍ଥରେ କି ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ- ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ 2016 ନିୟମାବଳୀକୁ ଅବଳାବଦଳି କରି ପଢ଼ାଯିବ- ପ୍ରାଥମିକ ରୂପେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିହିତ- ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ଜିଲ୍ଲାରେ ଏହିପରି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗଠନ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କ୍ଷମତା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିହିତ ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015- ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ବୋର୍ଡର ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟ ଅବଧି କେତେ:

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

କୁହାଗଲା: ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ- ଉପରୋକ୍ତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବାପରେ ବିଚାରଣା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଏ- ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏପରି କୌଣସି ଆବେଦନ ଉପରେ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015- ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ଆଦେଶ, ଆଦେଶରେ ଦସ୍ତଖତ କରିଥିବା ଅଧିକ୍ଷିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ କି:

କୁହାଗଲା: ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ଆଦେଶରେ, ଆଦେଶରେ ଦସ୍ତଖତ କରିଥିବା ଅଧିକ୍ଷିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ- ଯଦି କୌଣସି ଚିହ୍ନଟ ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି, ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015- ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ଅଧିକ୍ଷିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନେ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲା ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ ମୁଲତବୀ ଆଦେଶ ଲୋଡ଼ାଯାଇଛି ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ତାହା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ:

କୁହାଗଲା: ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ଅଧିକ୍ଷିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନେ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲା ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ ମୁଲତବୀ ଆଦେଶ ଲୋଡ଼ାଯାଇଛି ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ତାହା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015- ଧାରା 7, 3- କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ମଡେଲ ନିୟମାବଳୀ, 2016- ଆଇପିସି ଧାରା 376(i), 342 ଏବଂ ପୋକ୍ସୋ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4, 5, 6 , 7 ଏବଂ 8 ଅଧୀନରେ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ (ସିସିଏଲ) କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଏତଲା ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା- ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣା ହେବ ନା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣା ହେବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତଥା ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶୁଣାଯାଇଥିଲା- ବିଷୟକୁ ଆଦେଶ ପାଇଁ 05.04.2022 ଦିନକୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା- 05 04 2022 ରେ, ବୋର୍ଡର ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି କହିଲେ ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବିବୃତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣା କରାଯିବ- ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ଯେତେବେଳେ ନଥି ବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦସ୍ତଖତ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ଏକ ଭିନ୍ନ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ମତପୋଷଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ-କୌଣସି ପୃଥକ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇନଥିଲା- 12.04.2022 ରେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ନ ଥାଇ ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହି ମାମଲାର ନୂତନ ଶୁଣାଣୀ କରାଯାଇଥିଲା- ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ ବିବୃତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, କିଶୋର ହିସାବରେ ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଦନ୍ତ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହେବ -ସଠିକ୍ତା:

କୁହାଗଲା: ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ବୋର୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡିତ ଉପଧାରା 3 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ବୋର୍ଡର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ବୋର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ- କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେବଳ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ- ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ମାମଲାର ତୃତୀୟ ଫଏସଲା ସମୟରେ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ସମେତ ଅତି କମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ- ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯଦି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ କିମ୍ବା ତୃତୀୟ ସମାଧାନରେ କୌଣସି ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ- ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା ନାହିଁ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ- ନଥିବ ଏକ ପଠନ ଦର୍ଶାଏ ଯେ 29.03.2022 ରେ ଆଦେଶ ସଂରକ୍ଷିତ ହେବା ପରେ, ମାମଲାଟି ଆଦେଶ ପାଇଁ 05.04.2022 ଦିନ ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା- ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତାଙ୍କ ମତ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ସିସିଏଲକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଣ କରାଯିବ- ବୋର୍ଡର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅସହମତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯଦିଓ, ଏହାର ଏପରି କୌଣସି ବିସ୍ତୃତ କାରଣ ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ- ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ଆଦେଶଟି ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା- ଯଦିଓ ବୋର୍ଡର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଜଣଙ୍କ ଏହି ଆଦେଶରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିନଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନ କରି କେବଳମାତ୍ର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଏକ ଭିନ୍ନ ମତ ଥିଲା, ତେବେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଆଦେଶ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ- ତେଣୁ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 05.04.2022 ରେ ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ତୃତୀୟ ଥିଲା ।

ଉଲ୍ଲେଖିତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି

ଟପ୍ପାଜନ୍ ସୁକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ନିଗମ ବ୍ୟାଙ୍କ [2002] 3 ଏସସିଆର 1167: (2002) 6 ଏସସିସି 33 : 2002 ଆଇଏନଏସସି 287; କୈଲାସ ବନାମ ନାନ୍ଦହୁକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ [2005] ଏସସିଆର 289 : (2005) 4 ଏସସିସି 480 : 2005 ଆଇଏନଏସସି 186; ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଭୂମି ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମିତି [2018] 7 ଏସସିଆର 1147 : (2018) 9 ଏସସିସି 472 : 2018 ଆଇଏନଏସସି 648; ସି. ବ୍ରାଜଟ ବନାମ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ [2020] 7 ଏସସିଆର 997 : (2021) 2 ଏସସିସି 392: 2020 ଆଇଏନଏସସି 633- ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଭୋଲା ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ (2019) ଏସସିସି ଅନୁଲୋଚନ ଏମପି 521; ନୀରଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ (2005) ଏସସିସି ଅନୁଲୋଚନ ପି ଆଷ୍ଟ ଏଚ 611; ଏକ୍ସ. ବନାମ ରାଜ୍ୟ (2019) ଏସ. ସି. ସି. ଅନୁଲୋଚନ ଡେଲ 11164; ସିସିଏଲ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟର (ଏନସିଟି) (2023) ଏସସିସି ଅନୁଲୋଚନ ଡେଲ 5063 – ଅନୁମୋଦିତ ।

ବାଲାଜୀ ବଲିରାମ ମୁପଡ଼େ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2021) 12 ଏସସିସି 603; ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାକୁର ବନାମ ମାଣ୍ଡୁର ଭୋଲୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ । [2022] 10 ଏସସିଆର 595 : 2022 ଆଇଏନଏସସି 716; ଶିକ୍ଷା ମିତ୍ତଲ (ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟର ଏନସିଟି) [2020] 2 ଏସସିଆର 478 : (2020) 2 ଏସସିସି 787 : 2020 ଆଇଏନଏସସି 25; ଏସସିଜି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ କେ.ଏସ୍. ଚମନକର ଇନପ୍ରାସ୍ଟ୍ରକ୍ଚର (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ [2019] 3 ଏସସିଆର 1050 : (2019) 12 ଏସସିସି 210 : 2019 ଆଇଏନଏସସି 187; ଆର୍ଯ୍ୟକନ୍ସ ଇନପ୍ରାସ୍ଟ୍ରକ୍ଚର ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଚେରିଆନ୍ ଭାର୍ଜି କନ୍ସ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ କମ୍ପାନୀ ଘରୋଇ ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2010) 8 ଏସସିଆର 1053 : (2010) 8 ଏସସିସି 24 : 2010 ଆଇଏନଏସସି 431; ସୁରଜିତ ସିଂ କାଲରା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ [1991] 1 ଏସସିଆର 364 : (1991) 2 ଏସସିସି 87 : 1991 ଆଇଏନଏସସି 36; ରାଜବୀର ସିଂହ ଦଲାଲ (ଡି.) ବନାମ ଚୌଧୁରୀ ଦେବୀ ଲାଲ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସିରସା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ [2008] 11 ଏସସିଆର 992 : (2008) 9 ଏସସିସି 284 : 2008 ଆଇଏନଏସସି 913; ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ କ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇନଭେଷ୍ଟିଗେସନ୍, ବ୍ୟାଙ୍କ ସିକ୍ୟୁରିଟିଜ୍ ଏବଂ ପ୍ରଡ଼ ସେଲ୍ ବନାମ ରମେଶ ଗେଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ [2016] 1 ଏସସିଆର 762 : (2016) 3 ଏସସିସି 788 : 2016 ଆଇଏନଏସସି 134 - ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଉଦ୍ଧୃତ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ ସାମୟିକ ପତ୍ରିକା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜି. ପି. ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରିନ୍ସିପଲ୍ସ ଅଫ୍ ସ୍ଟାଟ୍ୟୁଟୋରୀ ଇଣ୍ଟରପ୍ରିଟେସନ୍, 9ମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃ.71-76- ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଅଧିନିୟମର ତାଲିକା

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015; କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ, 2016 ।

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା

ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ (ସିସିଏଲ); କିଶୋର ନ୍ୟାୟ; ବୋର୍ଡର ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍; ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବିବୃତି; ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି; କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ; ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ;

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟ ଅବଧି । ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିର ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ।

ମାମଲା ଯେଉଁଥିରୁ ଉଦ୍ଭୂତ

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2411/2024

ସିଆରଏଲଆରପି ସଂଖ୍ୟା 1243/2023 ରେ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁସ୍ଥିତ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 15.11.2023 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତି

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏସ୍. ନାଗମୁଥୁ, ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଲୁଥ୍ରା, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାବ୍ରତ୍ତ, ସୁଶ୍ରୀ ସାକ୍ଷୀ କଙ୍କର, ଶକ୍ତି ସିଂହ, ଆର୍. କାର୍ତ୍ତିକ, ଟି ହରି, ଅଧିବକ୍ତାଗଣ

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅମନ ପଣ୍ଡାର, ଏ.ଏ.ଜି.; ଭି.ଏନ୍. ରଘୁପତି, ମନେନ୍ଦ୍ର ପାଲ୍ ଗୁପ୍ତା, ଶିବମ୍ ସିଂ ବଘେଲ୍, ହର୍ଷ ଗଜାନି, ଅଧିବକ୍ତାଗଣ ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ/ଆଦେଶ

ରାୟ

ରାଜେଶ ବିନ୍ଦଲ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟାବଳୀ

- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ¹ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ² ଆକ୍ଷେପିତ କରି ଆଜନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁଙ୍କ³ ଦ୍ଵାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଟି ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।
- ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ, ବୋର୍ଡ଼⁴ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ତା 10.04.2023 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ।

¹ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁରେ ସ୍ଥିତ କର୍ଣ୍ଣାଟକର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।

² ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1243/2023 ରେ ପାରିତ ତା 15.11.2023 ରିଖର ଆଦେଶ ।

³ ଏଠାରେ ଏହାପରେ "ସିସିଏଲ୍" ଭାବେ ଅଭିହିତ ।

⁴ ଅତିରିକ୍ତ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବୋର୍ଡ଼, ବାଙ୍ଗାଲୋର ସହର ।

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

4. ସଂକ୍ଷେପରେ, ଅଭିଳେଖରେ ଉପଲବ୍ଧ ତଥ୍ୟ ଏହିକି ଯେ ଆଇପିସି ର ଧାରା 376(i), 342 ଏବଂ ଯୌନ ଅପରାଧ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ 2012⁵ ର ଧାରା 4, 5, 6, 7 ଏବଂ 8 ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ସିସିଏଲ ବିରୋଧରେ ଏତଲା⁶ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । 03.11.2021 ରେ ତାଙ୍କର ଆଶଙ୍କା ପରେ, ସିସିଏଲ କୁ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । 09.11.2021 ରେ, ତାଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ଖଲାସ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆରୋପପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା କରାଯିବ ନା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସାବାଳକ ଭାବରେ କରାଯିବ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ବୋର୍ଡକୁ ଡକାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାରେ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ବୋର୍ଡର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 29.03.2022 ରେ ଶୁଣା ଯାଇଥିଲା । ଆଦେଶ ପାଇଁ ମାମଲାକୁ 05.04.2022 କୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

4.1 05.04.2022 ରେ, ବୋର୍ଡର ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବିବୃତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ସିସିଏଲକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରାଯିବ । ନଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଯେତେବେଳେ ଏହି ନଥିବା ବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦସ୍ତଖତ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ: "ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ନେଇ ମୋର ଭିନ୍ନ ମତ ରହିଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣି ଚାରିଖରେ ମୁଁ ବିଚ୍ଛିତ୍ର ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବି ।" ଏହି ମାମଲାକୁ 12.04.2022 କୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । 05.04.2022 ରେ ବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ କୌଣସି ପୃଥକ ଆଦେଶ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇନଥିଲା । 12.04.2022 ରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ବିନା ଉପସ୍ଥିତିରେ ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଏହି ମାମଲାର ନୂତନ ଶୁଣାଣୀ କରିଥିଲେ । ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବିବୃତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପିତ ଘଟିତ ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଦନ୍ତ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା କିଶୋର ଭାବରେ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

4.2 କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015⁷ ତା 18.10.2022 ରିଖର ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ/ପୀଡିତଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉପରେ ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

4.3 ତା 10.4.2023 ରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ବୋର୍ଡ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲା ।

⁵ ଏଠାରେ ଏହାପରେ "2012 ଅଧିନିୟମ" ଭାବେ ଅଭିହିତ ।

⁶ ତା 03.11.2021 ରିଖର ଅପରାଧ ସଂଖ୍ୟା 239/2021 ।

⁷ ଏଠାରେ ଏହାପରେ "ଅଧିନିୟମ" ଭାବେ ଅଭିହିତ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

4.4 ଉପରୋକ୍ତ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ବିରୋଧ କରି, ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ⁸ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 10.04.2023 ରିଖର ଆକ୍ସେସିବ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଭିଲେଖକୁ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପଠାଇବାକୁ ବୋର୍ଡକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

4.5 ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦକାରୀ ପକ୍ଷଙ୍କ ଯୁକ୍ତି

5. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଲୁଥ୍ରା ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ନାଗମୁଥୁ, ସିସିଏଲ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ବିଦ୍ଵାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା, ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସରଣ କରାଯିବ ବୋଲି କହି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର ପ୍ରଥାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅବମାନନା କରାଯାଇଛି । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି କାରଣ ଉପଲବ୍ଧ ନଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପକ୍ଷକୁ ତାଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥାଏ । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ, ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏବଂ ବୋର୍ଡର ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ ବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟ ଏଥିରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିନଥିଲେ । ସେ କେବଳ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତାମତ ସହିତ ସେ ସହମତ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ । ଏହି ବିଷୟକୁ 12.04.2022 ଦିନ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ, ବାଲାଜୀ ବଲିରାମ ମୁପଡ଼େ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ⁹ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

5.1 ପୁନଶ୍ଚ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 05.04.2022 ରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ଆଇନର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏକ ଆଦେଶ ନୁହେଁ । 12.04.2022 ରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏହି ମାମଲା, ପୂର୍ବରୁ ଆଦେଶରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିନଥିବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମେତ ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯୁକ୍ତି ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ସିସିଏଲକୁ କିଶୋର ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଅପରାଧର ତଦନ୍ତ କରାଯିବ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସିଆରଏଲରେ ଅଭିଲେଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଦଲିଲ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ସିଆରଏଲ. ଏମ୍.ପି. ସଂଖ୍ୟା 28749/2024 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସେହି ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଆଦେଶରେ ଦସ୍ତଖତ କରିନଥିଲେ । 12.04.2022 ରେ ଏକ ସୁଚିତ୍ରିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ପାଇଁ

⁸ ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1243 of 2023.

⁹ (2021) 12 ଏସସିସି 603

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂପର୍କରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଉପଲବ୍ଧ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ଥିଲା ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା । ତେବେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ଲାଭ ଉଠାଯାଇନଥିଲା ।

- 5.2 ପୁନଶ୍ଚ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାରଣା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ, ପ୍ରାୟ ଛଅ ମାସ ପରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ବୋର୍ଡ ଆଇନର ସ୍ଥିତିକୁ ଯଥାଯଥ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ପାଠିତଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲା ।
- 5.3 ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଯୁକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ 12.04.2022 ରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ପୋଷଣୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା, ସର୍ବାଧିକ, ତା 05.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିପାରେ ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସିସିଏଲ ପାଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ପ୍ରତିକାର ଅଛି । ତେବେ, 12.04.2022 ରେ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପରଠାରୁ ଘଟଣାକ୍ରମ ଦୃଷ୍ଟିରେ, ସିସିଏଲ ତାଙ୍କ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛି । ଯଦି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମତ ଏହା ଯେ 05.04.2022 ରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ଏକ ଆଦେଶ ଥିଲା, ତେବେ ସିସିଏଲକୁ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାର ଲାଭ କରିବାର ସ୍ଵାଧୀନତା ଦିଆଯିବ, ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ସହିତ, ସିସିଏଲକୁ ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିକାରହୀନ କରି ଛାଡି ଦିଆଯାଇଛି ।
- 5.4 ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (1) ଅଧୀନରେ ଆରୋପିତ ସିସିଏଲର ମାନସିକ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯିଏ ଜଗନ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଥିଲେ । ଯଦି ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ, ତେବେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବ । ତେବେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା କେବଳମାତ୍ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଯେ ବୋର୍ଡକୁ ନା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ, କାହାକୁ ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାରଣା କରିବାକୁ ପଡିବ ।
- 5.5 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ, ବୋର୍ଡ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବ ଯେ ଜଣେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ମାମଲାର ଅଭିଳେଖଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରଣା ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ଥିବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ପଡିବ ।
- 5.6 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବୋର୍ଡ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଏକ ଆଦେଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳମାତ୍ର ଏକ ମତ ଅଟେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(10) ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଥିବା ବୋର୍ଡର ଅର୍ଥ ଏହାର ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ବୋର୍ଡ ଅଟେ । ଏଥିରେ ଜଣେ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ରହିବେ, ଯିଏ କି ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଅତି କମ୍ରେ ତିନି ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତା ରଖୁଥିବେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦବିରେ ଦୁଇ ଜଣ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯିବ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମହିଳା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

- 5.7 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ କୌଣସି ମାମଲାର ତୁଡ଼ାନ୍ତ ଫଏସଲା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ସମେତ ଅତି କମ୍ରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ଆଦେଶ ଦେବେ ।
- 5.8 ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରହିବ ।
- 5.9 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶବ୍ଦଟି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(20) ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ 2005¹⁰ ପାଇଁ ଆୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ସ୍ଥାପିତ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଟେ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ, 2012 ଅଧୀନରେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏହିପରି ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ନାମିତ ହୋଇନାହାଁନ୍ତି, ସେଠାରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଛି । ତର୍କ ଏହିକି ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପ- ଧାରା (1) ଏବଂ (2) ରେ ଦୁଇଟି ପୃଥକ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଅନ୍ୟଥା ପୃଥକ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ଏହା ଆଇନର ଭାବ ଅଟେ ।
- 5.10 ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ । ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡରୁ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି ଯେ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରାଯିବ ନା ସାବାଳକ ଭାବରେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(5) ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ ।
- 5.11 କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଆଦର୍ଶ ନିୟମାବଳୀ, 2016¹¹ ର ନିୟମ 10A କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଧାରା 14 ଅଧୀନରେ ସିସିଏଲର ବୟସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ।
- 5.12 ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଜନାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନସ୍ଥ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର ପରିକଳ୍ପନା କରେ

¹⁰ ଏଠାରେ ଏହାପରେ “2005 ଅଧିନିୟମ” ଭାବେ ଅଭିହିତ ।

¹¹ ଏଠାରେ ଏହାପରେ “2016 ନିୟମାବଳୀ” ଭାବେ ଅଭିହିତ ହେବ ।

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂପର୍କରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ନାହିଁ । କେବଳମାତ୍ର ଏକ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ 05.04.2022 ରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣୀ ତାରିଖ ଦିଆଯାଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବୋର୍ଡ଼ର ବିଚାରଣ କରିବାକୁ ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇନଥିଲା । ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇସାରିଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ 10.04.2023 ରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(1) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା । ତେବେ, କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସିଆରପିସିର ଧାରା 399 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 397 ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ନଥିଲା ।

5.13 ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଏହାର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ସିସିଏଲର ପ୍ରଥମ ହାଜିର ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ, ଶିଶୁକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 03.11.2021 ରେ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇଥିଲା । 02.02.2022 ରେ ତିନି ମାସର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । 05.04.2022 ରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ଭବତଃ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଏହାର ପରିଣାମସ୍ଵରୂପ ସିସିଏଲକୁ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଣ କରାଯିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ବିଚାରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

5.14 [ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାକୁର ବନାମ ମାଷ୍ଟର ଭୋଲୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ](#)¹² ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଥିଲେ କି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମୟସୀମାର ଅନୁଗତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଧାରା 14(3) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । [ଶିଶୁ ମିତଲ ବନାମ ରାଜ୍ୟ \(ଦିଲ୍ଲୀର ଏନସିଟି\)](#)¹³ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି

6. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ରାଜ୍ୟର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19(1) ଅଧୀନରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଏହାକୁ ପୁନର୍ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଯେ

¹² [\[2022\] 10 ଏସସିଆର 595](#) : 2022 ଆଇଏନଏସସି 716

¹³ [\(2020\) 2 ଏସସିଆର 478](#) : (2020) 2 ଏସସିସି 787 : 2020 ଆଇଏନଏସସି 25

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

କୌଣସି ଆଦେଶ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(5) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ । ଧାରା 101(1) ଏବଂ 101(2) ର ପରିସର ଭିନ୍ନ । ଉପଧାରା (1) ରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଉପଧାରା (2) ରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅପରାଧର ବିଚାରଣ କେବଳ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥାଏ ।

6.1 ପୁନଶ୍ଚ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(1) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ବୋର୍ଡ଼ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ, ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରେ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ବୋର୍ଡ଼ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବ ।

6.2 ଏହି ମାମଲାରେ, ଶିଶୁ ଏବଂ କିଶୋର ମନୋଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗ, ନିମହାନ୍ତ-ଡିଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁସିଓ ଦ୍ଵାରା ତା 01.02.2022 ରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ମାରାଆହଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ଆନାର ପୋଲିସ୍ ନିରୀକ୍ଷକ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁର ନିମହାନ୍ତ ଚିକିତ୍ସାଳୟର ମନୋଚିକିତ୍ସକଙ୍କୁ ତା 12.01.2022 ରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଚିଠିର ଜବାବରେ ଏହା କରାଯାଇଥିଲା । ପଛକୁ ଯାଇ, ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ତା 09.11.2021 ରିଖର ବୋର୍ଡ଼ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ବୋର୍ଡ଼ ଶିଶୁର ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ମାଗିଥିଲା ଯାହା ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ଼ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବ । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, 06.12.2021 ରେ କୌଣସି ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାକୁ 06.12.2021 ରୁ 11.01.2022 କୁ ଏବଂ ତା'ପରେ 21.02.2022 କୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତିକୁ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା 19.02.2022 ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

6.3 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ କିମ୍ବା ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯୁକ୍ତି 29.03.2022 ରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆଦେଶ ପାଇଁ ମାମଲାକୁ 05.04.2022 ଦିନକୁ ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ବୋର୍ଡ଼ର ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କର ସ୍ଵାକ୍ଷର ସଂଲଗ୍ନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଏକ ଭିନ୍ନ ମତ ଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ ଅର୍ଥାତ୍ 12.04.2022 ରେ ବିଷ୍ଣୁତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ । ବାସ୍ତବରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ଅଧୀନରେ, ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାରଣ କରିବାକୁ ଥିବା ବିଚାରପୀଠର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସେହି ଦିନ ହିଁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା, କାରଣ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଅଟେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ଏହି ମାମଲାର ବିଚାରକାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ । ତା 12.04.2022 ରିଖର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ବୋର୍ଡ଼ର ବିଭିନ୍ନ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଟି ଅନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଥିଲା । ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ 05.04.2022 ରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇସାରିଥିଲା ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂପର୍କରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- 6.4 ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ଯେହେତୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ସ୍ୱତଃ ସିସିଏଲ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଣ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଏପରି ଅସଫଳତାର କୌଣସି ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏପରିକି ଧାରା 14(1) ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ଧାରା 14(4) ର ପ୍ରାବଧାନ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ।
- 6.5 ପୁନଶ୍ଚ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ରାୟ ନାହିଁ । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ, ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ, ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭୋଲା ବନାମ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ¹⁴, ନୀରଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ¹⁵ ଏବଂ X ବନାମ ରାଜ୍ୟ¹⁶ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ।
- 6.6 ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ମତ ନେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, କାରଣ ସେ ଏହାର ତଦନ୍ତ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସୁବିଧା ନେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ବିକଳ୍ପ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ, ଯଦି ସ୍ୱତଃ ଏକ ଜୟନ୍ତ୍ୟ ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସିସିଏଲର ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଣ କରାଯାଏ । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ନିଜେ ନିମନ୍ତ୍ରଣରୁ ବିବୃତି ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାସ ସମୟ ନେଇଥିଲେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ବୋର୍ଡ଼କୁ କ୍ଷମତାହୀନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏଭଳି ମାମଲାରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଶେଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
- 6.7 ପୁନଶ୍ଚ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କର ଯଦି ତା 05.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଥାଏ ତେବେ ତା'କୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ତାଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ଗୁଣାଗୁଣ ନାହିଁ । ଏହା ପରେ ବହୁତ କିଛି ହୋଇଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିବା ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଉଦ୍ଧାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଚାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ ଅଧିକ୍ଷକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷରେ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହାକୁ ଉଠାଇବାକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବା ଏକ ବ୍ୟର୍ଥ ପ୍ରୟୋଗ ହେବ ।

¹⁴ 2019 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ଏମପି 521

¹⁵ 2005 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ପି ଆଣ୍ଡ ଏଚ 611

¹⁶ 2019 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ଡେଲ୍ 11164

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ବରଂ ଏହା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆହୁରି ବିଳମ୍ବ କରିବ । ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାଟି କରାଯାଇଛି ।

ଆଲୋଚନା

7. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଲୁ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଅଭିଳେଖକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲୁ । ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଆମେ ଆମର ରାୟକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଛୁ ।

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଶୀର୍ଷକ	ପାରା ସଂଖ୍ୟା (ମାନ)	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା (ମାନ)
I.	ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।	8	16-37
II.	ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବଧି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅଟେ ।	9-9.28	37-57
III.	ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ	10-10.5	58-61
IV.	କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 101 ରେ ଅସଙ୍ଗତି । (A) 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ (B) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟ (C) ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ।	11-12.2 13-13.2 14-14.1	62-66 66-67 67-68
V.	ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା 05.04.2022 ରେ ପାରିତ ଆଦେଶର ବୈଧତା	15-15.5	68-71
VI.	ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିବାର ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ ।	16-16.2	71-72
VII.	ଅତିରିକ୍ତ ବାଦାନ୍ତୁବାଦ ।	17-17.3	72-74
VIII.	ଉପଶମ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।	18-19	74-77

I. ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ

8. ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରୟୋଜ୍ୟ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିଧାନ ତଥା ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

“ଧାରା 2(10) । “ବୋର୍ଡ”ର ଅର୍ଥ ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ଏକ କିଶୋର ନ୍ୟାୟିକ ବୋର୍ଡ

ଧାରା 2(13) । “ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ”ର ଅର୍ଥ ଏକ ଶିଶୁ ଯିଏ ଏକ ଅପରାଧ କରିଛି ବୋଲି ଆରୋପିତ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବାର ଜଣାପଡିଛି ଏବଂ ଯିଏ ଏହିପରି ଅପରାଧ କରିବା ତାରିଖରେ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିନାହିଁ ।

ଧାରା 2(20) । “ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ”ର ଅର୍ଥ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 2005 (2006 ର 4) ଅଧୀନରେ ଛାପିତ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଯୌନ ଅପରାଧରୁ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 2012 (2012 ର 32) ଅଧୀନରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯେଉଁଠାରେ ବି ବିଦ୍ୟମାନ ଥାଏ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏହିପରି ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ନାମିତ ହୋଇନାହିଁ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରଣ କରିବାକୁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀତା ରଖୁଥିବା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ।

ଧାରା 2(22) । “ସମିତି”ର ଅର୍ଥ ଧାରା 27 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ସମିତି

ଧାରା 2(23) । “ନ୍ୟାୟାଳୟ”ର ଅର୍ଥ ଏକ ଦେଖାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯାହାର ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଅଭିଭାବକତ୍ୱ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀତା ରହିଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ସହର ଦେଖାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ ।

ଧାରା 2(33) । “ଜନ୍ମନ୍ୟ ଅପରାଧ”ର ଅର୍ଥ ସେହି ଅପରାଧ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (1860 ର 45) କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଦଣ୍ଡ ସାତ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ କାରାଦଣ୍ଡ ଅଟେ ।

X

X

X

ଧାରା 4 । କିଶୋର ନ୍ୟାୟିକ ବୋର୍ଡ-

(1) XX XX

(2) ଅତି କମ୍ରେ ତିନି ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତା ସହିତ ଜଣେ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ଜଣେ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ବୋର୍ଡ ଗଠିତ ହେବ, ଯିଏ କି ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ (ଏହା ପରେ ମୁଖ୍ୟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଭାବରେ ସୂଚିତ) ନଥିବେ, ଏବଂ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇ ଜଣ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ଚୟନ ହେବେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତି କମ୍ରେ ଜଣେ ମହିଳା ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ପୌଜ୍ଞିକତା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଚାରପୀଠକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ମହାନଗର ଅଥବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଉପରେ ରହିବ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

(3) ରୁ (7) XX XX

ଧାରା 7 । ବୋର୍ଡ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି —

(1) & (2) XX XX

(3) ବୋର୍ଡର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକ ବୋର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ, ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେବଳ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ:

ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ କି, ମାମଲାର ତୃତୀୟ ଫଏସଲାର ସମୟରେ କିମ୍ବା ଧାରା 18 ର ଉପଧାରା (3) ଅଧୀନରେ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ସମେତ ଅତି କମ୍ରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ ।

(4) ଅନ୍ତରୀଣ କିମ୍ବା ତୃତୀୟ ଫଏସଲରେ ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା ନାହିଁ, ସେହି ସ୍ଥଳେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ ।

X X X

ଧାରା 14 । ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବିଷୟରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ I- (1) ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଆରୋପିତ କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ଯଦି ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଏ, ତେବେ ବୋର୍ଡ ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ କରିବ ଏବଂ ଶିଶୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଏବଂ 18 ଅଧୀନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବ ।

(2) ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ହାଜିର ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ସମାପ୍ତ ହେବ, ଯଦି ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଏପରି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଲିଖିତ ରୂପେ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ପରେ, ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବାଧିକ 2 ମାସ ପାଇଁ, ଅବଧିକୁ ବୃଦ୍ଧି ନ କରାଯାଇଥାଏ ।

(3) ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ହାଜିର ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ କରାଯିବ ।

(4) ଯଦି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ପରେ ମଧ୍ୟ ଲଘୁ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହେ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହେବ:

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ପୁନଶ୍ଚ ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ ଯେ, ଗୁରୁତର କିମ୍ବା ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ, ଯଦି ବୋର୍ଡ଼ ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଆଗକୁ ଅଧିକ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ଯଥାସ୍ଥିତି ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ବା ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲିଖିତାକାରେ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ଏହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।

(5)	XX	XX
X	X	X

ଧାରା 15 । ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ I- (1) ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିଥିବା କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଏକ ଶିଶୁ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପିତ ଏକ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବୋର୍ଡ଼ ଏପରି ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ତା'ର ମାନସିକ ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା, ଅପରାଧର ପରିଣାମ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବାର ଆରୋପରେ ଆରୋପିତ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ଏବଂ ଧାରା 18 ର ଉପଧାରା (3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବ:

ପରନ୍ତୁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ବୋର୍ଡ଼ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରିବ ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା.- ଏହି ଧାରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏକ ବିଚାରଣ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ଏବଂ ଏହାର ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏପରି ଶିଶୁର କ୍ଷମତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଅଟେ ।

(2) ଯଦି ବୋର୍ଡ଼ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ହିଁ ଏହି ମାମଲାର ଫସଲିଆ କରାଯିବା ଉଚିତ, ତେବେ ଯଥାସମ୍ଭବ ବୋର୍ଡ଼ ପୌଜ୍ଞିକତା ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଅଧୀନରେ ସମନ ମାମଲାରେ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବ ।

ପରନ୍ତୁ, ମାମଲାର ଫସଲିଆ କରିବା ଲାଗି ବୋର୍ଡ଼ର ଆଦେଶ ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ପୁନଶ୍ଚ ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ କି, ଏହି ଧାରା ଅନ୍ତର୍ଗତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଧାରା 14 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।

X	X	X
---	---	---

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ଧାରା 17 । ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ନଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଦେଶ

I- (1) ଯଦି କୌଣସି ବୋର୍ଡ ତଦନ୍ତରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ଶିଶୁଟି କୌଣସି ଅପରାଧ କରିନାହିଁ, ତେବେ ସମ୍ପ୍ରତି ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ ଏହାର ବିପରୀତ କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ବୋର୍ଡ ସେହି ପ୍ରଭାବରେ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବ ।

(2) ଯଦି ବୋର୍ଡକୁ ମନେହୁଏ ଯେ ଉପଧାରା (1) ରେ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥିବା ଶିଶୁର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି, ତେବେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ଶିଶୁଟିକୁ ସମିତି ନିକଟକୁ ପଠାଇପାରେ ।

ଧାରା 18 । ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଦେଶ I-

(1) & (2) XX XX

(3) ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ବୋର୍ଡ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରେ ଯେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ଉକ୍ତ ଶିଶୁର ବିଚାରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତେବେ ବୋର୍ଡ ମାମଲାର ବିଚାରଣକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରେ ଯାହାର ଏପରି ଅପରାଧର ବିଚାରଣ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଛି ।

ଧାରା 19 । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା I- (1) ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡରୁ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନେଇପାରନ୍ତି ଯେ -

(i) ଫୌଜଦାରୀ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଏବଂ ଶିଶୁର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା, ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରଣର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବା ଉପରେ ବିଚାରଣ କରିବା ପରେ ଏହି ଧାରାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଧାରା 21 ଅଧୀନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

(ii) ଜଣେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ଶିଶୁର ବିଚାରଣର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ବୋର୍ଡ ରୂପେ ଏକ ତଦନ୍ତ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଧାରା 18 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(2) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଯାଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତୃତୀୟ ଆଦେଶରେ ଶିଶୁର ପୁନଃ ଅଭିଯାନ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, ଏଥିସହ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁସରଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

(3) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଯାଇଥିବା ଶିଶୁକୁ ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ତା'କୁ ଜେଲକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ ।

ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ କି, ଶିଶୁକୁ ଶିକ୍ଷା ସେବା, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ବିକଳ ଉପଚାର ଯେପରିକି ପରାମର୍ଶ, ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପଚାର ଏବଂ ମାନସିକ ସହାୟତା ସମେତ ସୁଧାରମୂଳକ ସେବାମାନ ସୁରକ୍ଷା ସ୍ଥାନରେ ରହିବାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(4) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ସୁରକ୍ଷା ସ୍ଥାନରେ ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଶିଶୁ ପ୍ରତି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ନ ହେବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁନିଟ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟବୃତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁସରଣ ବିବୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।

(5) ଉପଧାରା (4) ଅଧୀନରେ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଭିଲେଖ ଏବଂ ଆଗକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁସରଣ ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯିବ, ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ ।

X X X

ଧାରା 101 । ଆବେଦନ ।— (1) ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସାପେକ୍ଷରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସମିତି କିମ୍ବା ବୋର୍ଡ୍ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟଥିତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଏପରି ଆଦେଶ ତାରିଖ ଠାରୁ ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ, କେବଳ ଲାଳନପାଳନ ଯତ୍ନ ଏବଂ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ସମିତିର ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ନିକଟରେ ଆବେଦନ ହେବ:

ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ କି, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଯଥାସ୍ଥିତି, ତିରିଶ ଦିନର ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ଏହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ହେବ ।

(2) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ଏକ ଜନ୍ମନୀୟ ଅପରାଧର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହେବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ଉକ୍ତ ଧାରା ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ୍ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛି, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ତାତ୍ତ୍ଵରୀ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରିବ ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁଟି ଲଘୁ ଅପରାଧମାନଙ୍କରେ ଜଡ଼ିତ ଥିବାର ଆରୋପିତ ହୋଇଛି;

- (ii) ଶିଶୁକୁ ସମିତି ନିକଟକୁ ପଠାଇବା ଯେଉଁଠାରେ ବୋର୍ଡ଼କୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଶିଶୁର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ;
- (iii) ଶିଶୁକୁ ଫର୍ମ 3 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ, ଏକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ ଏକ ଶିଶୁକୁ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ କିମ୍ବା ହାଜର କରେଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ, ଯଥାସ୍ଥିତି ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦେଖରେଖରେ କିମ୍ବା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଛାଡ଼ିବା; ଏବଂ
- (iv) ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ, ଫର୍ମ 4 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶାନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେବା ।

(2) ତଦନ୍ତ ବିଚାରଧୀନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଲାସ ପାଇଁ ଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ, ବୋର୍ଡ଼ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣୀ ତାରିଖକୁ ସୂଚିତ କରିବ, ଯାହା ପ୍ରଥମ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଦନ୍ତର ପନ୍ଦର ଦିନରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି ମଧ୍ୟ ମାଗିବ, କିମ୍ବା ଯଦି ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ ଉପଲବ୍ଧ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ଫର୍ମ 5 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କଠାରୁ ମାଗିବ ।

(3) ଯେତେବେଳେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଆରୋପିତ ଶିଶୁ, ଜାମିନ ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତ ହେବାପରେ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶୁଣାଣୀ ତାରିଖରେ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହେବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ, ଏବଂ ତା' ତରଫରୁ ଛାଡ଼ି ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ କରାଯାଏ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ନଥାଏ, ତେବେ ବୋର୍ଡ଼, ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ପୋଲିସ ଥାନାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶିଶୁକୁ ହାଜର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବ ।

(4) ଯଦି ଶିଶୁକୁ ହାଜର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି ହେବା ପରେ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ହାଜର କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ବୋର୍ଡ଼ ଫୌଜଦାରୀ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 82 ଅଧୀନରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26 ଅଧୀନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବ ।

(5) କ୍ଷୋଧକ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରି ସାରିଥିବା ଏକ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା ଜଗନ୍ୟ ଅପରାଧ ଘଟିଥିବା ଆରୋପରେ ଆରୋପିତ ମାମଲାରେ, ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଜମାନବନ୍ଦୀ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ତା'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକୁ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁକୁ ପ୍ରଥମଥର ହାଜିର କରିବା ତାରିଖଠାରୁ ଏକ ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକର ଏକ ନକଲ ଶିଶୁକୁ କିମ୍ବା ଶିଶୁର ପିତାମାତାଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

(6) ଲଘୁ କିମ୍ବା ଗୁରୁତର ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ତୁଡ଼ାନ୍ତ ବିବୃତି ଯଥାଶୀଘ୍ର ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ଦାଖଲ କରାଯିବ ଏବଂ କୌଣସି ବି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପୋଲିସ୍‌କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ମାସରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନଥିବା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଦାଖଲ କରାଯିବ, କେବଳ ସେହି ମାମଲା ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଜଣା ନଥିବ ଯେ ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ ଶିଶୁ ଥିଲା, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁଡ଼ାନ୍ତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

(7) ଯେତେବେଳେ ଆରୋପିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଏକ ଶିଶୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଦନ୍ତରେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଜେରା ପାଇଁ ହାଜର କରାଯାଏ, ବୋର୍ଡ଼ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଯେ ତଦନ୍ତ କଠୋର ପ୍ରତିକୂଳ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ମନୋଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଶିଶୁକୁ ପରାହତ କରିବା ଓ ଶିଶୁ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରାକ୍‌ଧାରଣା ସହିତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ 1872 (1872 ର 1) ର ଧାରା 165 ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(8) ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ବୋଲି ଆରୋପିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶିଶୁର ଯାଞ୍ଚ ଆଦେଶ ସମୟରେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ଅଧୀନରେ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ତା'ର ଜମାନବନ୍ଦୀ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ସମୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶିଶୁକୁ ସହଜବୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ କୌଣସି ଭୟ ବିନା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ, କେବଳ ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଘର ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ଏବଂ ଶିଶୁଟି କେଉଁ ପ୍ରଭାବ ଅଧୀନରେ କିମ୍ବା ଅପରାଧର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥାଇପାରେ ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଶିଶୁକୁ ଶିଶୁ-ମିଡ଼ିଆପୁରୁଷ ଶୈଳୀରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରିବ ।

(9) ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ ସହିତ ଶିଶୁକୁ ଗିରଫ କରିବାର ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ଏବଂ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ପେକ୍ଟାସେବୀ କିମ୍ବା ବେସରକାରୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ଵାରା ଫର୍ମ 6 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତର ବିବୃତିକୁ ବୋର୍ଡ଼ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବ ।

ନିୟମ 10A । ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଜୟନ୍ତ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ I- (1) ବୋର୍ଡ଼ ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥିର କରିବ ଯେ ଶିଶୁଟିର ବୟସ ଷୋହଳ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ କି; ଯଦି ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

(2) ଜୟନ୍ତ୍ୟ ଅପରାଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ବୋର୍ଡ଼ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର କଠିନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଛି । ଜିଲ୍ଲା

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଏପରି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଏକ ନାମତାଲିକା ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହାର ସହାୟତା ବୋର୍ଡ୍ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇପାରିବ କିମ୍ବା ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ ।

(3) ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, ଅନ୍ୟଥା ପ୍ରମାଣିତ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିଶୁଟି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(4) ଯଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ବୋର୍ଡ୍ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରେ ଯେ ଉକ୍ତ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ତେବେ ଏହା ଏହାର କାରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ଏବଂ ଆଦେଶର ନକଲ ତୁରନ୍ତ ଶିଶୁକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ନିୟମ 11 । ତଦନ୍ତର ସମାପ୍ତି ।- (1) ଯଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ, ଏକ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଜଗନ୍ୟ ଅପରାଧ ମାମଲାରେ, ବୋର୍ଡ୍ ମାମଲାର ଫଏସଲା କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଏ, ତେବେ ବୋର୍ଡ୍ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଯେ କୌଣସି ସ୍ୱଭାବିକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବ ।

(2) ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫର୍ମ 6 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତିକୁ ବୋର୍ଡ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବ ଏବଂ ବିବୃତିର ଫଳାଫଳକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବ ।

(3) ବୋର୍ଡ୍ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ସ୍ୱଭାବିକ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବା ଶିଶୁ ପାଇଁ, ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବପର, ଶିଶୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆଧାରରେ ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ଫର୍ମ 7 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(4) ଯଦି ବୋର୍ଡ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ ଶିଶୁକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହରେ ରଖିବା ଶିଶୁଟିର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ହିତରେ ନାହିଁ, ତେବେ ବୋର୍ଡ୍ ଶିଶୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରେ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରକାରେ ଯେପରି ଏହା ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ।

(5) ଯଦି ବୋର୍ଡ୍ ଉପଦେଶ କିମ୍ବା ସାବଧାନବାଣୀ ଦେବା ପରେ କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ପରାମର୍ଶରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଶିଶୁକୁ ଖଲାସ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଏ କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀ ସେବା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ, ତେବେ ଏହିପରି ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ବୋର୍ଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମଧ୍ୟ ଜାରି କରାଯାଇପାରେ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

(6) ଯଦି ବୋର୍ଡ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁକୁ ସଦାଚାରଣ ପରୀକ୍ଷାପୂର୍ବକ ଖଲାସ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଏ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଏ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ହେପାଜତରେ ରହିବାକୁ ଶିଶୁଟି ଖଲାସ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କୁ ସର୍ବାଧିକ ତିନି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଶିଶୁଟିର ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ତଥା ସୁସ୍ଥାବସ୍ଥାର ଏକ ଲିଖିତ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଫର୍ମ 8 ରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

(7) ଫର୍ମ 9 ରେ ପ୍ରତିଭୁ ବିନା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୁତାଲିକା ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପରେ ବୋର୍ଡ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ଖଲାସ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରେ ।

(8) ଶିଶୁକୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧା କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଘରେ ରଖିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବୋର୍ଡ ବିଚାର କରିବ ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧା କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ ଶିଶୁର ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ସ୍ଥାନର ନିକଟତର ଅବସ୍ଥିତ, କେବଳ ସେଠି ଛାଡ଼ି ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି କରିବା ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ହିତରେ ନଥାଏ ।

(9) ବୋର୍ଡ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଏକ ଶିଶୁକୁ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବେ ଖଲାସ କରେ ଏବଂ ତାକୁ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖେ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁକୁ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବେ ଖଲାସ କରାଯାଏ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧାର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖାଯାଏ, ଏହା ଆଦେଶ ଦେଇପାରେ ଯେ ଶିଶୁକୁ ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖାଯିବ ଯିଏ ଫର୍ମ 10 ରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟବୃତ୍ତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବେ ଏବଂ ଏହିପରି ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନର ଅବଧି ସର୍ବାଧିକ ତିନି ବର୍ଷ ହେବ ।

(10) ଯଦି ବୋର୍ଡକୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଶିଶୁଟି ପରିବୀକ୍ଷଣ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ଶିଶୁକୁ ତା' ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରେ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷା ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଇପାରେ ।

(11) କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷା ସ୍ଥାନରେ ରହିବାର ଅବଧି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ର ଉପଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ (g) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବାଧିକ ଅବଧିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବ ନାହିଁ ।

X

X

X

ନିୟମ 13 । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ।-

(1) ବୋର୍ଡରୁ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ନା ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ଏହା ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- (2) ଯଦି ଶିଶୁର ବୟସ ଘୋଷଣା କରୁଥିବା ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (1) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମେ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।
- (3) ଯଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଫଳାଫଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମେ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ।
- (4) ଯଦି ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବୋଲି ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନର ଫସଲ୍ଲା ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଫସଲ୍ଲା କରିବ ।
- (5) ଯଦି ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନର ଫସଲ୍ଲା ହୁଏ, ତେବେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୋର୍ଡରୁ ମାମଲାର ନଥି ମାଗିବେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ ତଥା ଏହି ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଫସଲ୍ଲା କରିବେ ।
- (6) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ କି ନାହିଁ ତାହାର କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବ ।
- (7) ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଏବଂ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଏହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବ:
 - (i) ଏହା ଏକ ବୋର୍ଡ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଭଳି ତଦନ୍ତ ପରିଚାଳନା କରିପାରିବ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହି ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଫସଲ୍ଲା କରିପାରିବ ।
 - (ii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଦନ୍ତ କରିବା ସମୟରେ, ଫୌଜଦାରୀ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ଅଧୀନରେ ସମନ ମାମଲାରେ ବିଚାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

- (iii) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିର୍ଭୂତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏବଂ ଶିଶୁ-ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ, ଏବଂ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବା ଆରୋପିତ ଏକ ଶିଶୁର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ, ଯିଏ ଶିଶୁ ନୁହଁନ୍ତି, ମିଳିତ ବିଚାରଣା କରାଯିବ ନାହିଁ ।
 - (iv) ଯେତେବେଳେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଜେରା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ତଦନ୍ତ କଠୋର ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବନାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପରିଚାଳିତ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ 1872 (1872 ର 1) ର ଧାରା 165 ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।
 - (v) ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ବେଳେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିବୃତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ସମୟରେ, ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶିଶୁକୁ ସହଜବୋଧ କରେଇବା ପାଇଁ ଏବଂ କୌଣସି ଭୟ ବିନା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଶିଶୁକୁ, କେବଳ ଶିଶୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଘର ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ଏବଂ ଶିଶୁଟି କେଉଁ ପ୍ରଭାବ ଅଧୀନରେ ଆଇପାରେ ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଶିଶୁ-ମୈତ୍ରୀପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୈଳୀରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରିବ ।
 - (vi) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ସ୍ଵଭାବିକ ଆଦେଶରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବା ଶିଶୁ ପାଇଁ, ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବପର, ଶିଶୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆଧାରରେ ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ଵାକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ଵାରା ଫର୍ମ 7 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ସାମିଲ ହେବ ।
 - (vii) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଏବଂ (2) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଯେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।
- (8) ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ଯେ ଶିଶୁକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି:

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- (i) ଏହା ଫୌଜଦାରୀ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିବ ଏବଂ ଦୌରା ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଣ ଏବଂ ଏକ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବ ।
- (ii) ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ଭବପର, ଶିଶୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆଧାରରେ ଜଣେ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫର୍ମ 7 ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶରେ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନା ସାମିଲ ହେବ ।
- (iii) ଯଦି ଶିଶୁଟି ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ଶିଶୁଟିକୁ 21 ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ପଠାଯାଇପାରିବ ।
- (iv) ଶିଶୁଟି ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ଥିବାବେଳେ, ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁକ୍ତିବିଦ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫର୍ମ 13 ରେ ବାର୍ଷିକ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଏବଂ ବିବୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯିବ ।
- (v) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଗତି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯତ୍ନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଅନୁସ୍ଥାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶିଶୁକୁ ସମୟ ସମୟରେ ଏବଂ ଅତିକମ୍ରେ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ଥରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରେ ।
- (vi) ଯେତେବେଳେ ଶିଶୁଟି ଏକୋଇଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଉପନୀତ ହେବ ଏବଂ ରହଣି ଅବଧି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଅଛି, ସେତେବେଳେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ:
 - (a) ଶିଶୁଟି ସୁଧାରମୂଳକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ଗତି କରିଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଶିଶୁଟି ସମାଜର ଜଣେ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଶିଶୁ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବ ।
 - (b) ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ, ପରିବୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୁକ୍ତିବିଦ୍ କିମ୍ବା ଜଣେ ସାମାଜିକ କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

କରାଯାଇଥିବା ଶିଶୁର ଅଗ୍ରଗତିର ପର୍ଯ୍ୟାୟବୃତ୍ତ ବିବରଣୀକୁ
ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ, ଯଦି ତାହା
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ, ତେବେ ସଂସ୍ଥାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା
ଆହୁରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବ ।

(c) ରୁ (cd) XX XX

(vii) XX XX"

ଯୌନ ଅପରାଧରୁ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 2012 ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

"ଧାରା 28 । ବିଶେଷ ଅଦାଲତର ଆଖ୍ୟାଦାନ I-

(1) ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ବିଚାରଣା ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର
ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରି, ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ଵାରା,
ସରକାର ଏହି ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଦୌରା
ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବରେ ଆଖ୍ୟାଦାନ କରିବେ ।

ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ କି, ଯଦି କୌଣସି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା
ଆୟୋଗ ଅଧିନିୟମ, 2005 (2006 ର 4) ଅନୁଯାୟୀ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବେ
କିମ୍ବା ତତ୍କାଳୀନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ସମାନ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନାମିତ କୌଣସି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଏ,
ତେବେ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୋଲି
ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

(2) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧର ବିଚାରଣା କରିବା ସମୟରେ, ଏକ
ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକା ସାଥରେ ଏପରି ଏକ ଅପରାଧର (ଉପ-ଧାରା (1) ରେ
ସୂଚିତ ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ) ବିଚାରଣା କରିବେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଫୌଜଦାରୀ
ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 (1974 ର 2) ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷାରୋପିତ ହୋଇ
ଥାଇପାରନ୍ତି ।

(3) ସୁଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଅଧିନିୟମ, 2000 (2000 ର 21) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା
ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା
67 B ଅଧୀନରେ, ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୌନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ସ୍ଵସ୍ଥ ତଥ୍ୟର ପ୍ରକାଶନ
କିମ୍ବା ପ୍ରସାରଣ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ, କିମ୍ବା ଆଚରଣ କିମ୍ବା ଉପାୟରେ

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍ରଣ କରୁଥିବାର କିମ୍ବା ଅନଲାଇନରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତି
ଦୁର୍ବ୍ୟବହାରକୁ ସୁଗମ କରୁଥିବାର ଦେଖାଉଥିବା ଉକ୍ତ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରଣ
କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପାଇବ ।

**II. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ
କରାଯାଇଥିବା ଅବଧି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ।**

9. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ବୋର୍ଡକୁ 16 ରୁ 18 ବର୍ଷ ବୟସର ଶିଶୁ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଅପରାଧ କରାଯାଇଥିବା ଆରୋପରେ ଆରୋପିତ ହୋଇଥିବା ଗୁରୁତର ଅପରାଧର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ । ଏପରି ଏକ ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ମାନସିକ ଏବଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତା, ଅପରାଧର ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ଏବଂ ଅପରାଧଟି କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ବୋର୍ଡ ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରେ । ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ବିଚାରଣ ନୁହେଁ ବରଂ କେବଳ ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ପରିଣାମକୁ ବୁଝିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ଶିଶୁର କ୍ଷମତା ଆକଳନ କରିବା । ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଆବେଦନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ବୋର୍ଡକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କର ସହାୟତା ନେଇପାରିବେ ।

9.1 ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାକୁରଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(1) ଏବଂ ଧାରା 101(2) ର ପ୍ରାବଧାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ 'ନେଇପାରେ' ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପରି ସହାୟତାର ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା ।

9.2 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ହାଜିର ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହେବ ।

9.3 ଯଦି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ବୋର୍ଡ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚେ ଯେ ଜଣେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ହେବ, ତେବେ ବୋର୍ଡ ଅଭିଳେଖଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ରଖୁଥିବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବ ।

9.4 ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତାପିତ ଡର୍କ ଥିଲା ଯେ ସିସିଏଲକୁ 03.11.21 ରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଇଥିଲା । 02.02.2022 ରେ ତିନି ମାସର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବାପରେ, ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଏହାପରେ ନାହିଁଥିବାର ଅଟେ, ଏବଂ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

- 9.5 ଆମକୁ ଯାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ ତାହା ଏହିକି ଯେ ଧାରା 14 ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତର ଉପସଂହାର ପାଇଁ ସମୟସୀମା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା?
- 9.6 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଯୋଜନାନୁଯାୟୀ, ଏହାର ଉପଧାରା (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଏକ ସିସିଏଲକୁ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଏ, ତଦନ୍ତ କରିବା ପରେ, ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଏବଂ 18 ଅଧୀନରେ ସିସିଏଲ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବ ।
- 9.7 ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ନଥିବା ଶିଶୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଆଦେଶର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ଯେତେବେଳେ କି ଯଦି କୌଣସି ଶିଶୁ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଥିବାର ଜଣାପଡେ ସେ ସମ୍ମୁଖରେ ଧାରା 18 (1) ରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାର ପରିକଳ୍ପନା ଅଛି । ଏଥିରେ 16 ବର୍ଷ ଏବଂ ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଶିଶୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯିଏ ଏକ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ଜଡିତ, କିନ୍ତୁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ କରାଯିବ ।
- 9.8 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଏହାର ଧାରା 14(1) ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଶିଶୁର ପ୍ରଥମ ହାଜିର ତାରିଖ ଠାରୁ ତାରି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ସର୍ବାଧିକ ଦୁଇ ମାସ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ । କେବଳ ଲଘୁ ଅପରାଧ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(4) ରେ ଏପରି କୌଣସି ତଦନ୍ତ ସମାପ୍ତ ନ ହେବାର ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ଉପ-ଧାରାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯଦି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ପରେ ଅଧୀନରେ ଲଘୁ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଉପଧାରା (2) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହେ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହେବ । ଉପରୋକ୍ତ ଉପଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ ଯଥାସ୍ଥିତି ବୋର୍ଡ ଗୁରୁତର ଏବଂ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ତେବେ ତାହା ଯଥାସ୍ଥିତି, ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଦ୍ଵାରା ଲିଖିତ ଭାବରେ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାପୂର୍ବକ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।
- 9.9 ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହିକି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(1) ଅଧୀନରେ ଯେପରି ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି, ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା, ସିସିଏଲର ତଦନ୍ତ ସମ୍ମୁଖରେ, ଏପରି କୌଣସି ସମୟସୀମା ନାହିଁ ଯାହାପରେ ତଦନ୍ତ ଆହୁରି ବଢ଼ିପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ ।
- 9.10 ବର୍ତ୍ତମାନ ହାତରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆସିବା । ଏହା ବିବାଦରେ ନାହିଁ ଯେ ସିସିଏଲ ଏକ ଜଘନ୍ୟ ଅପରାଧ କରିଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି । ଏହି ଚର୍ଚ୍ଚା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (2) କିମ୍ବା 18 (3) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବଧି ସମ୍ମୁଖରେ ରହିଛି, କି ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରାଯିବ ନା ଜଣେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବ ।

- 9.11 ଆମ୍ଭେ ଏଠାରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ିପାରିବା ଯେ ଧାରା 18(3) ର ସଂସ୍ଥାପନ ଆପାତତଃ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଧାରା 18 ର ଉପଧାରା (1) ଏବଂ (2) ସିସିଏଲ ବିରୋଧରେ ତଦନ୍ତ ଉପରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିବାବେଳେ ଉପଧାରା (3) ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ବିଷୟରେ ପରିକଳ୍ପନା କରିଛି ଯେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ହେବ କି ନାହିଁ, ଯେପରି କି ଧାରା 15 ରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ଏପରି ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ଧାରା 15 ରେ ହିଁ ଏହାର ଉପଧାରା (2) ପରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇପାରିବ ।
- 9.12 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(1) ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତ ବୋର୍ଡ଼କୁ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ କିମ୍ବା ମନୋ-ସାମାଜିକ କର୍ମୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେବାକୁ ସମ୍ମତ କରିଥାଏ । ହାସଲ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି । ଏହି ଅଧିନିୟମ ସିସିଏଲ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଧାରା 15 ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ବଡ଼ ଶାଖାବିସ୍ତାର ରହିଛି, ଯଥା, ସିସିଏଲ ବିରୋଧରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ କରାଯିବ କି ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଦଣ୍ଡ, ଯାହା ଦିଆଯାଇପାରେ, ହାଲୁକା ଥାଏ କିମ୍ବା ସିସିଏଲକୁ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଣ କରାଯିବ କି ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ ଦଣ୍ଡ କଠୋର ହୋଇପାରେ ।
- 9.13 ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(1) ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଜନ୍ମନୀୟ ଅପରାଧର ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ଅନୁଯାୟୀ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ସଂକଳନ ନ କରିବାର ପରିଣାମ ମଧ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ । ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ତଦନ୍ତ ଶେଷ କରିବାର ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଗୁରୁତର କିମ୍ବା ଜନ୍ମନୀୟ ଅପରାଧ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଭାଷାରୁ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ, ଯାହା ନିଜେ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ ସମାପ୍ତ ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଲିଖିତ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଏହା ଦୁଇ ମାସର ସମ୍ପ୍ରସାରଣର ଅତିରିକ୍ତରେ ଅଟେ ଯାହାକୁ ବୋର୍ଡ଼ ନିଜେ ମଞ୍ଜୁର କରିପାରିବ ।
- 9.14 ଯେହେତୁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଛନ୍ତି, ଯଥା, ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ, ବିଶେଷଜ୍ଞ, ଯାହାଙ୍କ ମତାମତ ନେବାକୁ ହେବ, ଏବଂ ତା'ପରେ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯେଉଁଠାରେ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ କୌଣସି ପକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବାରେ ସମ୍ମତ ହୋଇପାରନ୍ତି, ତେଣୁ ଆମ୍ଭ ମତରେ ଧାରା 14(3) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ବିଫଳତାର କୌଣସି ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ ଯେପରି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(4) ଅଧୀନରେ ଲଘୁ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଛି । ଯଦି ଆମେ ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାର ତଥ୍ୟାତଥ୍ୟ ଦେଖୁ, ତେବେ ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିମହାନ୍ତରୁ ବିବୃତି ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାସ ସମୟ ନେଇଥିଲେ ।

9.15 ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ବିଧାନରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ପାଇଁ ଖୁଲାସ ପାଇଁ ଫଳାଫଳ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଏହାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ; ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରିବ ।

9.16 ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ [ଚପ୍ଲାନ୍ ସୁପ୍ରିମ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ନିଗମ ବ୍ୟାଙ୍କ](#)¹⁷ ମାମଲାରେ, ପ୍ରତ୍ୟାହତ ଉପଭୋକ୍ତା ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ଧାରା 13(2)(a) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି, ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି, ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ପ୍ରକୃତିର ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

"11. ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁ ଯେ ଧାରା 13 ର ଉପଧାରା (2) ର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଯେପରିକି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଶୀଘ୍ର ଫସଲ ହୋଇପାରିବ, ଏହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯେ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସମୟ ସମ୍ପର୍କରେ 15 ଦିନରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ଯେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାଖଲ ନ କରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବହୁତ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ ସମୟସୀମା 15 ଦିନରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ କୌଣସି ଦୃଢ଼ନୀୟ ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଅର୍ଜିତ ହୋଇଥିଲା କିମ୍ବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିବାରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ସୀମାବଦ୍ଧତା ଥିଲା ଯଦିଓ ଏହା ମୋଟ 45 ଦିନରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଉତ୍ତରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ । ମାମଲାର ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- 9.17 [କୈଳାସ ବନାମ ନନ୍ଦୁକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ](#)¹⁸ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ସିପିସିର ଆଦେଶ VIII ନିୟମ 1 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବାବେଳେ ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ପ୍ରକୃତିର ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିଚ୍ଛେଦ 30 ଏବଂ 46 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

"30. ଏଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ଯଦିଓ ନିୟମ 1 ଆଦେଶ 8 ରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା "90 ଦିନରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ" ଶିଳ୍ପାବଳୀ ଦ୍ଵାରା ସୀମିତ, କିନ୍ତୁ ସମୟ ସମ୍ପର୍କରେ ନ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣରୁ ନିର୍ଗମ୍ୟ ପରିଶୀଳନାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ, ଯଦିଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ନିହିତାର୍ଥ ଦ୍ଵାରା ପଠନ କରାଯାଇପାରେ । କେବଳ ଯେହେତୁ ଆଇନର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିକୁ ସୂଚିତ କରି ଏକ ନିକାରାତ୍ମକ ଭାଷାରେ ଲିଖିତ, ତାହା ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବିନା ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କୁ, ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରକୃତିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ, ଯେଉଁ ସମଗ୍ର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ନିକାରାତ୍ମକ ରୂପରେ ଶବ୍ଦଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ବୋଲି ଧରିପାରିବେ ।

X X X

46. ଆମେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆମର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛୁ:

(i)- (iii) XXXX

(iv) ସିପିସିର ଆଦେଶ 8 ନିୟମ 1 ଅଧୀନସ୍ଥ ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ସୂଚୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶୁଣାଣୀକୁ ଦରାନ୍ୱିତ କରିବା ଅଟେ ଏବଂ ଏହାକୁ ବାଧା ଦେବା ନୁହେଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତିବାଦୀ ଉପରେ ଏକ ଅକ୍ଷମତା ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ । ଏହା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷମତା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲାଗୁ କରେ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ସିପିସି ର ଆଦେଶ 8 ର ନିୟମ 1ର ପ୍ରାବଧାନର ଭାଷା ନିକାରାତ୍ମକ ରୂପରେ ଲେଖା ହୋଇଛି, ଏହାର ଅଣ-ଅନୁପାଳନ କରିବା ହେତୁ କୌଣସି ଦଣ୍ଡନୀୟ ପରିଶୀଳନା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ନିୟମର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ବୋଲି ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ନୁହେଁ । ସିପିସିର ଆଦେଶ 8 ନିୟମ 1 ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ସୂଚୀର ବାହାରେ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଛଡ଼ାଇ ନିଆଯାଇନାହିଁ ।

(v) ଯଦିଓ ସିପିସି ର ଆଦେଶ 8 ର ନିୟମ 1 ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆଇନର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା, ସଂସଦକୁ ଏହାର ବର୍ତ୍ତମାନର ରୂପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥିବା ଦେଖିବା ଦାବଗୁଡ଼ିକର ଉଚିତ ବିଚାରଣାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରାବଧାନରେ ଥିବା ସମୟ ସୂଚୀକୁ ଏକ ନିୟମ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ରୂପରେ ହେବ । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରାର୍ଥନା କେବଳ ଏକ ଦୈନନ୍ଦିନ ବିଷୟ ରୂପେ ତଥା କେବଳ ମଗାଯାଇଛି ବୋଲି ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ନାହିଁ, ବେଶୀ କରି ଯେତେବେଳେ 90 ଦିନର ଅବଧି ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ଵାରା ଦର୍ଶିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଭାବରେ ସମୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପରେ, ଯେତେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ହେଉ ନା କାହିଁକି, ଲିଖିତରୂପେ ଅଭିଲେଖରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇପାରେ । ସମୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ ଯଦି ଏହା ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତି ସକାଶେ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ପ୍ରତିବାଦୀର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା କାରଣରୁ ଘଟିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯଦି ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରାନଯାଏ ତେବେ ଗୁରୁତର ଅନ୍ୟାୟ ଘଟେ । ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ଵାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରର ସମର୍ଥନରେ ଶପଥପତ୍ର କିମ୍ବା ଦଲିଲ ଦାବି କରାଯାଇପାରେ ।”

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

- 9.18 [ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଭୂମି ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମିତି](#)¹⁹ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ମିଳାମିଶା ଅଧିନିୟମ, 1996 ର ଧାରା 34(5) ଏବଂ (6) ରେ ଥିବା

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଉପଧାରା (6) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିଚ୍ଛେଦ 23, 25 ଏବଂ 26 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

"23. ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ, ଧାରା 34(5) ଏବଂ (6) ଠାରୁ ପୁରାପୁରି ଭିନ୍ନ, ଯଦି କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହି ଧାରାରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ସମ୍ପର୍କିତ ଅବଧି ବାହାରେ କରାଯାଏ, ତେବେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଜନାଦେଶ ସମାପ୍ତ ହେବାର ପରିଣାମ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧାରା 34(5) ଏବଂ (6) ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ଅଟେ, ଯେଉଁଥିରେ, ଯେ'ପରି ଉପରେ କୁହାଯାଇଛି, ଯେ ଯଦି ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି, ତେବେ କୌଣସି ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବନାହିଁ । ଏହା ଆଉ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସେହି ଏକା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଯେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମୟ ଅବଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଭିନ୍ନ ପରିଣାମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏପରି କରିଥିଲା ।

X

X

X

25. ଏବେ ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କେତେକ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଆସିବା । ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ [ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଭୂମି ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମିତି ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ, 2016 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ପାଟ 10104], କେରଳ [ଶାମସୁଦ୍ଦିନ ବନାମ ଶ୍ରୀରାମ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ ଫାଇନାନ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ଼, 2016 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ କେର 23728], ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ [ମାଧବ ହାଇଡ୍ରୋଇଲିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ, 2017 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ଏଚପି 2212], ଦିଲ୍ଲୀ [ମେସିନ୍ ଟୁଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ସ୍ଲେଣ୍ଡର୍ ବିଲ୍ଡିଂସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ତେଲ 9551], ଏବଂ ଗୌହାଟୀ [ୟୁନିଅନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ଦୁର୍ଗା କ୍ରିଷ୍ଣା ଷ୍ଟୋର୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ଗୌ 907] ସମସ୍ତେ ଏହି ମତ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା 34 (5) ପ୍ରକୃତିରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଯାହା ଉପରେ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ତାହା ଧାରାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଭାଷାର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଲପ୍ସିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ । ଧାରା 34(5) ସମାନ ଭାବରେ, ସମାନ ଫଳାଫଳରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସିପିସିର ଧାରା 80 ସହିତ ସମତୁଲ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଗ୍ଲୋବାଲ ଆଭିଏସନ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ଏୟାରପୋର୍ଟ ଅଥରିଟି ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ [ଗ୍ଲୋବାଲ ଆଭିଏସନ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ଏୟାରପୋର୍ଟ ଅଥରିଟି ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ବମ୍ 233], ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତା' ନିଜ ଦ୍ଵାରା

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ପତରାଯାଇଥିବା ପୃଷ୍ଠା 4 ର ଉତ୍ତରରେ, ଆନ୍ଧ୍ର କିଛି ରାୟ ଅନୁସରଣ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅଟେ, ମୁଖ୍ୟତଃ କାରଣ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ଭଙ୍ଗ ପାଇଁ କୌଣସି ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଡକ୍ଟର ସାମନା ହୋଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ତେବେ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ, ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ଏକକ ବିଚାରପତି ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି: (ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ବମ୍ବେ ପାରା 133)

"133. ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଟେ, ଯେ ଯଦି ଧାରା 34(5) କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ତେବେ ସଂଶୋଧନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅର୍ଥୋକ୍ତିକ ହେବ, ମୋ ମତରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ଉପସ୍ଥାପନାରେ କୌଣସି ଗୁଣାଗୁଣ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଣ-ଅନୁପାଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ପରିଣାମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ, ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ (ମୂଳ ପକ୍ଷ) ନିୟମାବଳୀରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟମ ସନ୍ନିବେଶ କରିଥିବାରୁ ମାମଲାର ଭିତ୍ତିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କୌଣସି ବିଳମ୍ବକୁ ଏଡ଼ାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ପୂରଣ ହୋଇସାରିଛି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ମାମଲାକୁ ସ୍ଵୀକାର କରିବାକୁ ତଥା ରୂଡ଼ାନ୍ତ ଶୁଣାଣୀ ପାଇଁ ଶୁଣାଣୀ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସର୍ବଦା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅପରପକ୍ଷକୁ କାରଜପତ୍ର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସୂଚନା ସହିତ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପୂର୍ବ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାର ଅଣ-ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ, ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପକ୍ଷର ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ଛଡ଼ାଇ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ବମ୍ବେ (ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ବିକାଶ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ସିମ୍ଲେକ୍ସ ଗାୟତ୍ରୀ କନସୋର୍ଟିୟମ, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ ବମ୍ବେ 805) ଏବଂ କଲିକତା [ଶ୍ରେଇ ଜନପ୍ରାସ୍ତୁକ୍ତର ଫାଇନାନ୍ସ ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ କ୍ୟାଣ୍ଡୋର ଗୁଡ଼ଗାଓଁ ଟ୍ରୁ ଡେଭଲପର୍ସ ଆଣ୍ଡ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟସ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲାଇନ୍ କାଲ 5606] ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଏବେର ରାୟର ଅନୁସରଣରେ ନିଆଯାଇଛି ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

26. ଆମ୍ଭର ମତ ଏହିକି ଯେ ବମ୍ବେ ଏବଂ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ମତ ଆଇନର ସଠିକ୍ ସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରେ । ତଥାପି, ଆମ୍ଭେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରୟାସ ହେବ ଯେ ଯେଉଁଥିରେ ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ବିପରୀତ ପକ୍ଷକୁ ନୋଟିସ ପ୍ରଦାନ ତାରିଖ ଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମୟସୀମା ରହିବ । ଯଦି ଧାରା 34 (3) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୋଟିସ ଜାରି କରନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଧାରା 34 ଅଧୀନସ୍ଥ ଆବେଦନକୁ ଫଏସଲା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ବାଣିଜ୍ୟିକ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିଭାଗ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଆବେଦନ ବିଭାଗର ଧାରା 14 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହା 2015 ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ଵାରା ଧାରା 13 (6) କୁ ଯୋଗ କରି ଇସ୍ଥିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବ ।

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

9.19 [ସି. ବାଉଟ ବନାମ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ](#)²⁰ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରତିରୂପିକରଣ ଏବଂ ପୁନଃନିର୍ମାଣ ଏବଂ ପ୍ରତିରୂପି ସୁବିଧା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଅଧିନିୟମ, 2002 ର ଧାରା 14 ର ପ୍ରକୃତିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଛି, ଯାହା ମୋଟ 60 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିଚ୍ଛେଦ 8 ଏବଂ 11 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

"8. ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ଏକ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନିୟମ ଏହିକି ଯେ ଏକ ବିଧାନରେ "କରାଯିବ" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାରର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ କି ଯଦି ବିଧାନର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଆକ୍ଷରିକ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ ନ ହୁଏ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଫଳାଫଳ ଅବୈଧ ହେବ । ଏହା କହିବା ସର୍ବଦା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ଯେ ଯଦି "କରିପାରେ" ଶବ୍ଦଟି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି, ତେବେ ବିଧାନ କେବଳ ଅନୁମତି କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅଟେ ଏହି ଅର୍ଥରେ ଯେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ନ କଲେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ [[ୟୁ. ପି. ବନାମ ମନବୋଧନ ଲାଲ ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ](#), ଏଆଇଆର 1957 ଏସସି 912] ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏକ ବିଧାନ "କରାଯିବ" ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରେ,

²⁰

[2020] 7 ଏସସିଆର 997 : (2021) 2 ଏସସିସି 392 : 2020 ଆଇଏନଏସସି 633

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଧାନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସରକୁ ଯତ୍ନ ସହିତ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ [ୟୁ. ପି. ବନାମ ବାବୁ ରାମ ଉପାଧ୍ୟାୟ](#), ଏଆଇଆର 1961 ଏସସି 751] । ବିଧାନର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ଯୋଜନାକୁ ଯାଞ୍ଚ ନ କରି ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ କେବଳ ବିଧାନର ଆକ୍ଷରିକ ଗଠନର ନୀତି ବିଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ [\[ଆରବିଆଇ ବନାମ ପାୟଲେଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ୍ ପାଇନାୟ ଆଣ୍ଡ ଇନଭେଷ୍ଟମେଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍, \(1987\) 1 ଏସସିସି 424\]](#) ।

X

X

X

11. ରେମିଜାଟନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଖାର୍ଜମେନ [\[ରେମିଜାଟନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଖାର୍ଜମେନ, ଏଆଇଆର 1968 ଏସସି 224\]](#) ଭାବରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ଏକ ରାୟରେ, ଶିଳ୍ପ ବିବାଦ ଅଧିନିୟମ, 1947 ର ଧାରା 17 ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା । ଉଦ୍ଧାପିତ ତର୍କ ଥିଲା ଯେ ଶ୍ରମ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶନର 30 ଦିନର ସମୟସୀମା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଧାରା 17 ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ସମୟସୀମା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କାରଣରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅଟେ ଯେହେତୁ ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶନ ନ ହେଲେ କୌଣସି ଦଣ୍ଡ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ନାହିଁ ।”

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

9.20 ଉପରୋକ୍ତ ବିପରୀତରେ, ଯେଉଁଠାରେ ବିଧାନରେ କିଛି କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଣ-ଅନୁପାଳନର ପରିଣାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ସେଠାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା [ଏସସିସି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ୍ସ \(ଇଣ୍ଡିଆ\) \(ପି\) ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେ. ଏସ୍. ଚମନକର ଇନପ୍ରାସ୍ଟିଟ୍ୟୁଟ୍ \(ପି\) ଲିମିଟେଡ୍](#)²¹ ରେ ଏହାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଘୋଷିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିଭାଗ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଆବେଦନ ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ସିପିସିର ଆଦେଶ-8 ନିୟମ-1 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହା ଥିଲା । ଏହି ରାୟର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିଚ୍ଛେଦ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"10. ସଂଶୋଧିତ ଆଦେଶ 8 ନିୟମ 1 ଉପରେ ଅନେକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କର ରାୟଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି ଦାଖଲ ନ

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

କରିବାର ପରିଶ୍ରମକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସିପିସିର ସଂଶୋଧିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସିଏସ (ଓଏସ) ସଂଖ୍ୟା 3390/2015 ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜନୈକ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଓକ୍ଟୋବର (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ସଙ୍ଗୀତ ଅଗ୍ରସାର, 2016 ଏସସିସି ଅନୁଲୋଚନ ତେଲ 6601 ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ରାୟ, ଯାହାର ଅନୁସରଣରେ ମାଜା କସମେଟିକ୍ସ ବନାମ ଓଏସସି କମର୍ସିଆଲ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼, 2018 ଏସସିସି ଅନୁଲୋଚନ ତେଲ 6698 ମାମଲାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ରାୟ ଦେଖନ୍ତୁ ।

11. ଆମର ମତ ଏହିକି ଯେ ଏହି ରାୟଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଏହି ତଥ୍ୟାନୁସାରେ ସଠିକ୍ ଅଟେ ଯେ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି ଦାଖଲ କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇବାର ପରିଶ୍ରମ; କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ସମୟର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ନ କରାଯିବ; ଏବଂ ଏହି ତଥ୍ୟ ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତିକୁ ଅଭିଲେଖରେ ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ ନାହିଁ, ଏହି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଆଦେଶ 8 ନିୟମ 1 ଅଧୀନରେ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତି ଦାଖଲ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଆଦେଶ 8 ନିୟମ 1 ଉପରେ ପୂର୍ବ ଆଇନ ବର୍ତ୍ତମାନ ନିରର୍ଥକ ହୋଇଯାଇଛି ।

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

9.21 ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାକୁରଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷାରେ ଆସୁନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ରାୟରେ କେବଳ ପରିଚ୍ଛେଦ 59 ଏବଂ 60 ରେ ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନାକୁ ପରିଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ତଦନ୍ତ ଏବଂ ରାୟର ସମାପ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ହେବା ଉଚିତ, ଏହା ହିଁ ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଅଟେ ।

9.22 ତେଣୁ, ଆମର ମତ ଏହିକି ଯେ ତଦନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(2) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ବରଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅଟେ । ଧାରା 14(3) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟକୁ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଦ୍ଵାରା ଲିଖିତ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣ ଯୋଗୁଁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

9.23 ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଧାରା 14(3) ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବଧି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ବୋଲି କହିବା ପରେ, ଆମକୁ କ'ଣ? ସ୍ଥିତି ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ଆମେ ବିବେଚନା କରୁଛୁ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏଫକର୍ମ୍ ଜନପ୍ରାସ୍ତୁକ୍ତ ଲିମିଟେଡ଼ ଏବଂ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

[ଅନ୍ୟତମେ ବନାମ ଚେରିଆନ୍ ବର୍କି କନ୍ସ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ ଘରୋଇ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ](#)²² ରେ ବ୍ୟବହୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଉପକରଣମାନ ଛିଡ଼ିକୁ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ । ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ସିପିସିର ଧାରା 89 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଥିଲା । (ଦେଖନ୍ତୁ: ପରିଚ୍ଛେଦ 20 ଏବଂ 21)

9.24 ବ୍ୟାଖ୍ୟାକରଣର କଠୋର ନିୟମରେ, 'ଯାହା ବିଧାନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ', ଅର୍ଥାତ୍ 'କାରଣ ଲୋପ' ର ନିୟମ । ତେବେ ଏଥିରେ କେତେକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । [ସୁରଜିତ ସିଂ କାଲରା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟତମେ](#)²³ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟର ପରିଚ୍ଛେଦ '19' ଏହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରେ । ସେହି ବିଷୟକୁ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

"19. ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏକ ବିଧାନରେ ଏପରି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ ଯାହା ସେଠାରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ "ଯେଉଁଠାରେ ବିକଳ୍ପିତ ନିହିତ ଶବ୍ଦାବଳୀ ଯୋଗାଣ ଯାହା ଦୈବାତ୍ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ପ୍ରତୀତ ହୁଏ, ଅଥବା ଏକ ସଂରଚନା ଗ୍ରହଣ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ ଯାହା କିଛି ବିଦ୍ୟମାନ ଶବ୍ଦାବଳୀକୁ ସମସ୍ତ ଅର୍ଥରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ, ସେଠାରେ ଶବ୍ଦ ଯୋଗାଇବା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ।" (କ୍ରେଡ୍ ଷ୍ଟାଫୁର୍ ଲ', 7ମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃ. 109) [ହାନିଡ଼ିଆ ହାର୍ଡ଼ୱେର୍ ଷ୍ଟୋର୍ସ ବନାମ ବି. ମୋହନ ଲାଲ୍ ସଂକୀର୍ତ୍ତ](#), (1988) 2 ଏସସିସି 513, 524-25 ରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ମତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସହଜରେ ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପେ ଅଧିନିୟମନ କରାଯାଇନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସନ୍ଦର୍ଭରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ବିଧାନରେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଛି, ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ଏକ ସୁସଂଗତ ଉପାୟରେ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଉଚିତ । ବିଧାନ ଦ୍ଵାରା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିକାରକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଏକ ପ୍ରୟାସ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । (ଦେଖନ୍ତୁ: [ସିରାଜୁଲ୍ ହକ୍ ଖାନ୍ ବନାମ ସୁନି ସେଣ୍ଟାଲ୍ ବୋର୍ଡ ଅଫ୍ ଖାନ୍](#), 1959 ଏସସିଆର 1287, 1299: ଏଆଇଆର 1959 ଏସସି 198)"

(ଗୁରୁତ୍ଵ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା)

²² [\[2010\] 8 ଏସସିଆର 1053](#) : (2010) 8 ଏସସିସି 24 : 2010 ଆଇଏନଏସସି 431

²³ [\[1991\] 1 ଏସସିଆର 364](#) : (1991) 2 ଏସସିସି 87 : 1991 ଆଇଏନଏସସି 36

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- 9.25 ଏହା ପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ [ରାଜ୍ୟର ସିଂ ଦଲାଲ \(ଡଃ\) ବନାମ ଚୌଧୁରୀ ଦେବୀ ଲାଲ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସିର୍ସା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ](#)²⁴ ଏକ ମାମଲାରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି ମତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି: 'ଯେଉଁଠାରେ ବିକଳବିଧି ନିହିତ ଶିଶୁବଳୀର ଯୋଗାଣ ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ ଯାହା ଭୁଲବଶତଃ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼େ, କିମ୍ବା ଏକ କଠୋର ନିର୍ମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଯାହା ଅଯୌଜ୍ଞିକତା ଆଡ଼କୁ ନେଇଯାଏ କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ଅର୍ଥର କିଛି ବିଦ୍ୟମାନ ଶିଶୁବଳୀକୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ, ଏବଂ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିଶୁଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି (ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଜି. ପି. ସିଂଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଧାନିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, 9ମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 71-76)' । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ପାରମ୍ପରିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଯାହା 'ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ମାମାଂସା ନିୟମାବଳୀ' ଭାବେ ଜଣାଶୁଣା । ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲା ଅଧୀନରେ ବିଚାରଧୀନ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ ଅଧୀନରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିଲା । ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ସାଧନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାପୂର୍ବକ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନଟିକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦେବା ପାଇଁ 'ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ସ୍ତରରେ' ଶବ୍ଦପୁଞ୍ଜି ପରେ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତାରେ 'ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ' ଭର୍ତ୍ତି କରାଯିବା ଉଚିତ ।
- 9.26 [ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ବୁରୋ ଅଫ୍ ଇନଭେଷ୍ଟିଗେସନ୍, ବ୍ୟାଙ୍କ ସିକ୍ୟୁରିଟିଜ୍ ଏବଂ ଫ୍ରଡ୍ ସେଲ୍ ବନାମ ରମେଶ ଗୋଲୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ](#)²⁵ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ।
- 9.27 ଆମ୍ଭ ମତରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଉପଧାରା (4) ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ମାର୍ଗଦର୍ଶନ, ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରଧାନ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କୁ ଧାରା 14(1) ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ତଦନ୍ତ ଅବଧିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ, ଯାହା ଉପଧାରା (3) ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଅବଧି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେବ । ଲିଖିତ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏପରି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏକ ସୀମିତ ଅବଧି ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ । ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ମତ ପାଇବାରେ ବିଳମ୍ବ ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣ ହେବ । ଏହା ଅଧିନିୟମର ଭାବନାର ଅନୁରୂପ ହେବ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
- 9.28 ଭୋଲା ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ²⁶ ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିସିଏଲ୍ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟ (ଏନସିଟି)²⁷ ମାମଲାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ମତକୁ ଆମ୍ଭେ ଅନୁମୋଦନ କରୁଛୁ, ଯିଏକି ଅଧିନିୟମ 14 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ

²⁴ [2008] 11 ଏସସିଆର 992 : (2008) 9 ଏସସିସି 284 : 2008 ଆଇଏନଏସସି 913

²⁵ [2016] 1 ଏସସିଆର 762 : (2016) 3 ଏସସିସି 788 : 2016 ଆଇଏନଏସସି 134

²⁶ 2019 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ଏମପି 521

²⁷ 2023 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ଡେଲ୍ 5063

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ, ବରଂ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ । ଆମେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ନୀରଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ²⁸ ମାମଲାରେ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଏକ୍ସ (ଡାକ୍ତା ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ) ବନାମ ରାଜ୍ୟ²⁹ ମାମଲାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ମତାମତକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମୋଦନ କରୁଛୁ, ଯିଏକି ରଦ୍ଦ ହୋଇଥିବା କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2000 ସମତୁଲ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ ସମାନ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

III. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତା

10. ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଆପଣ ଆଧୀନରେ ଥିବା ଆଦେଶ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 10.04.2023 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ବିରୋଧ କରି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଡାକ୍ତା ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ 05.04.2022 ରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଅଧିନିୟମ 7(4) ଅଧୀନରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଥିଲା, କାରଣ କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟ ମତ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

- 10.1 ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ, ସେହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସିସିଏଲର ଅଭିଯୋଗ ଆଇପାରେ ଏବଂ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେ ପ୍ରତିକାରର ଲାଭ ଉଠାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆଗକୁ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ବୋର୍ଡ଼ର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିପରି ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଯେତେ କମ କୁହାଯିବ ସେତେ ଭଲ । ଏହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ଯେତେବେଳେ ବୋର୍ଡ଼ର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ 12.04.2022 ରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରୁ କ୍ଷମ୍ଭ ହୋଇଛି (ପାରା 19) । ବାସ୍ତବରେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ବିଚାରଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ଏହି ମାମଲାରେ ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉପରେ ବୋର୍ଡ଼ର ଦୁଇ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଆଇନର ନଜରରେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶରୁ ଏହା କ୍ଷମ୍ଭ ହୋଇଛି ଯେ ଅଧିକୃତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଏପିପି (ପବ୍ଲିକ୍ ପ୍ରସିକ୍ୟୁଟର) କିମ୍ବା ତଦାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ହେତୁ ତଦନ୍ତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବୋର୍ଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ

²⁸ 2005 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ପି ଆଣ୍ଡ ଏଚ 611

²⁹ 2019 ଏସସିସି ଅନଲାଇନ ଡେଲ୍ 11164

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ହାରା ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ତା 10.04.2023 ରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ବୋର୍ଡ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଦେଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ତା 12.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି, ଯାହାର ଲାଭ ନିଆଯାଇ ପାରିଥା'ନ୍ତା ଏବଂ ଏହାର ଆଦେଶର ସମୀକ୍ଷା କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ବୋର୍ଡର ନାହିଁ । ଧାରା 399 ସିଆରପିସି ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 397 ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତା ଆହ୍ୱାନ କରି ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲପୂର୍ବକ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ହାରା ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଉପରୋକ୍ତ ଆବେଦନରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିବାଦୀୟ ।

10.2 ପ୍ରଥମତଃ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଏହାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ସିଆରପିସି ର ଧାରା 399 ସହିତ ପଠନୀୟ ଧାରା 397 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି । ତା' ଉପରେ କିଛି ନିର୍ଭର କରୁନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ଆବେଦନରେ କେବଳ ଏକ ଭୁଲ ଧାରାର ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା । ଅନ୍ୟଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଷୟ-ବସ୍ତୁ ସହିତ କାରବାର କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 102 ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବୋର୍ଡ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ଆଦେଶ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ସଂଶୋଧନ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ । ତେଣୁ, ସେହି କାରଣରୁ ଆମେ ପାଉନାହିଁ ଯେ ଏହି ସଂଶୋଧନକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

10.3 ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ହାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ତର୍କ ଥିଲା ଯେ ତା 12.04.2024 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାର ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ଯାହା ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ବୋର୍ଡ ହାରା, ସିସିଏଲ ହାରା, କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧର ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆମ ମତରେ, ଯଦିଓ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏପରି ପ୍ରତିକାର ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରେ, ଯାହାର ସାଧାରଣତଃ ଲାଭ ଉଠାଇବା ଉଚିତ, କିନ୍ତୁ ମାମଲାର ତଥ୍ୟରୁ ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ହାରା ସିସିଏଲର ବିଚାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ହାରା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ରୂଡ଼ାନ୍ତ ଥିଲା, ତଥାପି ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ବିନା ବୋର୍ଡ ହାରା ଅପରାଧର ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ 12.04.2022 ଉପରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ । ବାସ୍ତବରେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ହାରା ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାରର ଲାଭ ଉଠାଇ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇନଥିଲା, ଆମ ମତରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 102 ଅଧୀନରେ ସଂଶୋଧନକୁ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

10.4 ପ୍ରଥମତଃ, ଏଥିରେ ସଂଶୋଧନ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇନାହିଁ, ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଏହା କୌଣସି ପକ୍ଷ ହାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ହୋଇପାରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି କୌଣସି ଆଦେଶର ବୈଧତା କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥତା ବିଷୟରେ ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ପାଇଁ ଏହାର ସଂଶୋଧନ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବ ଯାହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରେ । ତା 12.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶର ବୈଧତା ବ୍ୟତୀତ, ହାତରେ ଥିବା ମାମଲା ଏପରି ଯେଉଁଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଯଥାର୍ଥତା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ଅଧୀନରେ ତା 05.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରହିପାରିଲା ନାହିଁ ।

- 10.5 ତେଣୁ, ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନ କରିବାର ପ୍ରତିକାରକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନ କରିବା ମାରାତ୍ମକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଏଠାରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୋଗ କରିପାରିବା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତା 05.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାର ଲାଭ କରିପାରିଥାନ୍ତେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଏକ ନାହିଁସୁଚକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ବୋର୍ଡ ସମ୍ମୁଖରେ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଚିତ୍ତା କରିଥିଲେ ।

IV. କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ରେ ଅସଙ୍ଗତି

(A) 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦାବଳୀର ସମ୍ପର୍କରେ ।

11. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏହାର ଉପଧାରା (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମିତି କିମ୍ବା ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଆଦେଶର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ, ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସହିତ ଯେ ଲାଳନପାଳନ ଯତ୍ନ ଏବଂ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା ଯତ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମିତିର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ନିକଟରେ ରହିବ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ 'ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ସମିତି' ର ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ସେଥିରେ ଥିବା ଧାରା 2(22) ରେ 'ସମିତି' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ଦିଆଯାଇଛି ।

ଧାରା 101 ର ଉପଧାରା (1) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଯଥାସ୍ଥିତି 30 ଦିନର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ।

- 11.1 ଧାରା 101 ର ଉପ-ଧାରା (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରହିବ । ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ତାଙ୍କର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇପାରିବେ, ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ସହାୟତା ନିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗର ସ୍ଵାଧୀନ ଯାଞ୍ଚକୁ ଦର୍ଶାଉଛି । ଉପଧାରା (4) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶରୁ କୌଣସି ଦ୍ଵିତୀୟ ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ହେବ ନାହିଁ । [ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଠାକୁରଙ୍କ](#) ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

- 11.2 ଶୁଣାଣୀ ସମୟରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ପରି ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ କିଛି ଅସଙ୍ଗତି ସ୍ପଷ୍ଟ । ସେମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିବା ପାଇଁ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବୋଧିତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଆମେ ମଧ୍ୟ ଆଇନର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ସେହି ଦିଗରେ ଚିନ୍ତା କରୁଛୁ ।
- 11.3 ଏହି ଅଧିନିୟମରେ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଟିକୁ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇନାହିଁ । 16 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଏବଂ ଏକ ଜନ୍ମନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହେବ, ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।
- 11.4 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(20) ରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' କୁ 2005 ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସ୍ଥାପିତ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା 2012 ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସ୍ଥାପିତ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୋଲି ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ, ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅପରାଧର ବିଚାରଣା କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ରହିବ । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିଷ୍ଠିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମାନ ବର୍ଗରେ ରଖାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ଦୌରା ଜଜ୍, ଜଣେ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ଜଜ୍ଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବେ ।
- 11.5 2005 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 25 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଶିଶୁ ମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅପରାଧ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ଅଧିକାରର ଲଙ୍ଘନକୁ ହରାନ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସହ ସହମତିରେ ରାଜ୍ୟରେ ଅତି କମ୍ରେ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏକ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରନ୍ତି । 2005 ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ରହିଛି ।
- 11.6 ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(1) ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୋର୍ଡ଼ କିମ୍ବା ସମିତି ଦ୍ଵାରା ପାରିତ କେତେକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଯଥାସ୍ଥିତି ଉପରୋକ୍ତ ଉପଧାରାର ପ୍ରାବଧାନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯଦି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାରେ କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ହୁଏ, ତେବେ କ୍ଷମା କରିବାର କ୍ଷମତା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଟି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ।
- 11.7 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ର ଉପ-ଧାରା (2) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଆବେଦନ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।
- 11.8 2016 ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 13 ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଉପ-ନିୟମ (3) ଏବଂ (4) ଅଧିକ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

କରେ ଯଦିଓ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ରେ ଆବେଦନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଅଦଳାବଦଳି ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି ।

12. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 102 ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ପୁନର୍ବାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅଭିଳେଖ ମାଗିବା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ସମିତି କିମ୍ବା ଏକ ବୋର୍ଡ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଛନ୍ତି । ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ବିଷୟରେ ଏହା କହିନାହିଁ । ଅଭିଳେଖକୁ ସିଧାସିଧି ରଖିବା ପାଇଁ, ଏହା ଯୋଡ଼ାଯାଇଛି ଯେ 'ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଟି ଧାରା 2(23) ରେ ଏକ ଦେଖାଣୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅର୍ଥରେ ଅଧିନିୟମରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଅଭିଭାବକତ୍ୱ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀତା ଅଛି ଏବଂ ଏହା ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ସହର ଦେଖାଣୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିପାରେ ।

12.1 ସେହିଭଳି, ଉପଧାରା (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଆବେଦନଟି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ । ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏହି ବୋର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏଠାରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶବ୍ଦର ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ।

12.2 ଅଧିନିୟମର ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ତଥା 2016 ନିୟମାବଳୀର ମିଳିତ ପଠନରୁ, ଆମ ମତରେ, ଯେଉଁଠାରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' କିମ୍ବା 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଉଭୟକୁ ବିକଳ ଭାବରେ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁ ଅର୍ଥରେ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ଯଦିଓ ଆବେଦନଟି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଏହାକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁଠି କୌଣସି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ, ସେଠି ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ।

(B) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନର୍ବାର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟ

13. ଯଦିଓ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(2) ଏବଂ ଧାରା 101(2) ରେ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତଥାପି, ଆବେଦନ ଦାଖଲ ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

13.1 ଆମ ମତରେ, ଏହା ଏକ ତ୍ରୁଟି । ଏହି ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଆଦେଶର ବୈଧାନିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ, ଯାହା ସର୍ବଦା ରହିଥାଏ, ଆମେ ଏହି

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁ, ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ଆଇନର ଯୋଜନା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ, ଧାରା 101(2) ରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ଅବଧି ପାଇଁ, ଆମେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(1) ରୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଗ୍ରହଣ କରୁ । ଏଥିରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅବଧି 30 ଦିନ ଅଟେ ଏବଂ ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଏ ତେବେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

13.2 ତଦନୁସାରେ ଆଦେଶ ଦିଆଗଲା ।

(C) ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

14. ଉପଧାରା (4) ରେ, ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶରୁ କୌଣସି ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ରହିବ ନାହିଁ । ଉପଧାରା (5) ରେ ଶିଶୁର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, କାରଣ ସିଆରପିସିର ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ହୋଇଥାଏ, ଯେପରିକି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ହୋଇପାରେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 102 ଅଧୀନରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

- 14.1 ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ତଥାପି, ଯେହେତୁ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ରଖାଯାଇ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ କିଛି ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଖୋଲା ରଖୁଛୁ ।

V. 05.04.2022 ରେ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଆଦେଶର ବୈଧତା

15. ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ, ଶିଶୁ ଏବଂ କିଶୋର ମନୋଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗ, ନିମହାନ୍ତ-ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁସିଓ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ତା 01.02.2022 ରିଖର ବିବୃତି ପାଇବା ପରେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ଶୁଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା 29.03.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ଅଧୀନରେ ଏହି ମାମଲା 05.04.2022 ରେ ଆଦେଶ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବିବୃତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଦନ୍ତ ବିବୃତିକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଯେ ସିସିଏଲକୁ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସାବାଳକ ଭାବରେ ବିଚାରଣ କରାଯିବ । ମାମଲାର ଅଭିଳେଖକୁ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁର ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହି ନଥିକୁ ବୋର୍ଡ଼ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦସ୍ତଖତ ପାଇଁ ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେ ନିମ୍ନମତେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ:

"ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ନେଇ ମୋର ଭିନ୍ନ ମତ ରହିଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣୀ ତାରିଖରେ ମୁଁ ବିସ୍ତୃତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବି ।"

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

- 15.1 ଏହି ମାମଲାକୁ 12.04.2022 ରେ ରଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେଠାରେ ନ ଥିବାରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବାପରେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ବୋର୍ଡର ଦୁଇ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯୁକ୍ତିକୁ ପୁନର୍ବାର ଶୁଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସିସିଏଲ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧର ତଦନ୍ତ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା କରାଯିବ ।
- 15.2 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ବୋର୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଏହାର ଉପଧାରା 3 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ବୋର୍ଡର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ବୋର୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କେବଳ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି କାରଣରୁ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ କୌଣସି ଆଦେଶ ଅବୈଧ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ମାମଲାର ତୃତୀୟ ଫଏସଲା ସମୟରେ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18(3) ଅଧୀନରେ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ସମେତ ଅତି କମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ ।
- 15.3 ଯେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 (3) ଅଧୀନରେ ଆଦେଶର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହି ମାମଲାରେ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ 29.03.2022 ଦିନକୁ ଆଦେଶ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବୋର୍ଡ ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ।
- 15.4 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯଦି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ କିମ୍ବା ତୃତୀୟ ସମାଧାନରେ କୌଣସି ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ । ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟତା ନାହିଁ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ ।
- 15.5 ଅଭିଳେଖର ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଦର୍ଶାଏ ଯେ 29.03.2022 ରେ ଆଦେଶ ସଂରକ୍ଷିତ ହେବା ପରେ, ଆଦେଶ ପାଇଁ ଏହି ବିଷୟକୁ 05.04.2022 ରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତାଙ୍କ ମତ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ଯେ ସିସିଏଲର ବିଚାରଣା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା କରାଯିବ । ବୋର୍ଡର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ, ଯଦିଓ ଏହାର କୌଣସି ବିସ୍ତୃତ କାରଣ ଦିଆ ଯାଇନଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ଅଧୀନରେ, ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲା ସେହି ବର୍ଗରେ ପଡ଼େ ନାହିଁ, କାରଣ ସେହି ତାରିଖରେ ବୋର୍ଡ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ସଦସ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅସନ୍ତୋଷ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଥିଲେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଦେଶ ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ବୋର୍ଡର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ଆଦେଶରେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିନଥିଲେ ଏବଂ କେବଳ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଏକ ଭିନ୍ନ ମତ ରହିଛି, କୌଣସି କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନ କରିଥିଲେ, ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଆଦେଶ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ । ଏହା ଯୋଡ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ କୌଣସି ଆଦେଶରେ କାରଣଗୁଡ଼ିକ 'ହୃଦୟ ଏବଂ ଆତ୍ମା' ସଦୃଶ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଏହି ମାମଲାର ଯାଞ୍ଚ ଆଦେଶ ପାଇଁ

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ସହାୟକ ଅଟନ୍ତି । ସିସିଏଲର ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାରଣ ବିଷୟରେ ବୋର୍ଡର ମତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ହେଉ କିମ୍ବା ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ହେଉ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଗକୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନାହିଁ ନୁହେଁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ବିନା ଥିଲା । ଏହି ବିଷୟରେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।

VI. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆବେଦନର ପ୍ରତିକାର

16. ଆମ୍ଭ ମତରେ, ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେହି ଅଧିକାର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନଯୋଗ୍ୟ ।

16.1 ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ବୋର୍ଡ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା । ଏଥି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ବୋର୍ଡର ମତର ତୃଡ଼ାତ୍ଵ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7(4) ଅଧୀନରେ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ମତ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ସେଠାରେ ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ମତ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିବ । ଆବେଦନ କରିବା ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଧିକାର । ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 05.04.2022 ରିଖ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସିସିଏଲର ଯୁକ୍ତି, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ବିଚାରଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ କେବଳ ସତ୍ୟ ବୋଲି ନିମ୍ନାନ୍ତରୁ ମିଳିଥିବା ମତକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ ବୋର୍ଡ ମତାମତ ଗଠନ କରିଥିଲା ବୋଲି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ଯଦି ଏହି ଆଇନର ଯୋଜନାକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରହିଛି । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସହାୟତା ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଅଭିଜ୍ଞ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ତାତ୍ତ୍ଵରୀ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହାୟତା ପାଇବାର ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ହାତରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଆମ୍ଭେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ ।

16.2 ତେଣୁ, ଆମ୍ଭର ମତ ଏହି କି ଯେ ସିସିଏଲ 10 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 05.04.2022 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଏ, ତା'ପରେ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ।

VII. ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

17. ରାୟରୁ ବିଦାୟ ନେବା ପୂର୍ବରୁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଆନ୍ଦେଶିକ ଆଦେଶର ପାରା 25 କୁ ଅନୁମୋଦନ ସହ ଉଦ୍ଘୃତ କରୁଛୁ । ସେହି ସମାନ ବିଷୟକୁ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

"25. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଆଉ ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅବଲୋକନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆଦେଶ ଫର୍ଦ୍ ଏବଂ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟିକ ସଦସ୍ୟ ତଥା ଅଣ-ନ୍ୟାୟିକ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମ ସେମାନଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ତଳେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନାହିଁ । ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଏବଂ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମ ଜାଣିଥିବା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ଏହା ଆସୁଛି । ତେଣୁ, କେବଳ ଦସ୍ତଖତ ଆଧାରରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ 05.04.2022 ରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଅଣ-ନ୍ୟାୟିକ ସଦସ୍ୟ କିଏ ଏବଂ 12.04.2022 ରେ ଅସହମତି ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ତୃତୀୟ ସଦସ୍ୟ କିଏ ତାହା ଚିହ୍ନଟ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ଏହିକି ଯେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମ ସେମାନଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ତଳେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ, ଯାହା ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନାରେ ସ୍ଵଚ୍ଛତାକୁ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସେମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ ରଖିବ ।"

- 17.1 ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସାରା ଦେଶରେ ନ୍ୟାୟିକ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ । ଅଧିକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟ, ଯେପରିକି ହସ୍ତଗତ ମାମଲା, କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାହାର ଫଳସ୍ଵରୂପ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କିଏ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ବୋର୍ଡ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଅଧିକ୍ଷ ଥିଲେ କିମ୍ବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ ତାହା ଜାଣିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଯାଏ । ସମାନ ନାମରେ ଅନେକ ଅଧିକାରୀ ଥାଇପାରନ୍ତି । ନ୍ୟାୟପାଳିକା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଆଇ.ଡି. ସଂଖ୍ୟା ଜାରି କରାଯାଇଛି ।
- 17.2 ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଭାବ ରହିଛି, ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସମେତ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଵାକ୍ଷରିତ ହେବା ସମୟରେ ଅଧିକ୍ଷିତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟଗଣଙ୍କ ନାମ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ । ଯଦି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପରିଚୟ ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଥାଏ, ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ାଯାଇପାରିବ ।
- 17.3 ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଏଠାରେ ବିରାମ ନେଉନାହିଁ । ଅନେକ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କାହା ତରଫରୁ ମୂଳତତ୍ତ୍ଵ ମଗାଯାଇଛି ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ । ମାମଲାର ବିଭିନ୍ନ

[2024] 5 ଏସ.ସି.ଆର.

ମାତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇନ ସହ ସଂଘର୍ଷରତ ଶିଶୁ ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଚାର କରାଯିବ। ଏବଂ ମାମଲାକୁ ବିଳମ୍ବ କରୁଥିବା ପକ୍ଷ କିଏ ତାହା ଜାଣିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ । ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ମଞ୍ଜୁର ସମୟରେ, ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ। ଉଚିତ୍ । ଏହା ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗୁ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ, ଅନ୍ତତଃ ଯେତେବେଳେ ଆମ୍ଭେ ପ୍ରକୃତ ନିବନ୍ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଆସିବା ।

VIII. ଉପଶମ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

18. ଆମ୍ଭର ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ଫଏସଲା କରାଯାଇଛି:

- (i) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପ୍ରାଥମିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ତିନି ମାସ ଅବଧି ପ୍ରଦାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ କିମ୍ବା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ମୁଖ୍ୟ ମହାନଗର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ଏହି ଅବଧିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।
- (ii) କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 2015 ଏବଂ 2016 ନିୟମାବଳୀରେ 'ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଏବଂ 'ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଅଦଳାବଦଳି କରି ପଢ଼ାଯିବ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ନିହିତ । ତେବେ, ଜିଲ୍ଲାରେ ଏପରି ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗଠନ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କ୍ଷମତା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିହିତ ।
- (iii) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101(2) ଅଧୀନରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅଧୀନରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ବୋର୍ଡର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ବିଚାରଣା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏଭଳି କୌଣସି ଆବେଦନ ଉପରେ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
- (iv) ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀତାର ପ୍ରୟୋଗରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ।
- (v) ଧାରା 7(4) ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ତା 15.11.2023 ରିଖ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ।
- (vi) ପ୍ରଧାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ 05.04.2022 ରେ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ତୃଡ଼ାନ୍ତ ଥିଲା । ତେବେ, ଏହା ପାଠିତ ପକ୍ଷର ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଆଜିଠାରୁ 10 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିବ

ଡିଜିଟାଲ ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

। ଆବେଦନ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିବେ ।

(vii) ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ସମସ୍ତ ଆଦେଶରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଆଦେଶରେ ଦସ୍ତଖତ କରୁଥିବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ । ଯଦି କୌଣସି ପରିଚୟ ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି, ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ାଯାଇପାରିବ ।

(viii) ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟମାନେ ପକ୍ଷ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲା ମୁଲତବୀ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ ମୁଲତବୀ ଆଦେଶ ମଗାଯାଇଛି ଏବଂ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବେ ।

19. ଏହି ରାୟର ଏକ ନକଲ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ବୋର୍ଡର ସଦସ୍ୟ, ଜାତୀୟ ନ୍ୟାୟିକ ଏକାଡେମୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଏକାଡେମୀର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଯିବ। ପାଇଁ ସବୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ମହାନିବନ୍ଧକମାନଙ୍କୁ ପଠାଯାଉ ।

ମାମଲାର ଫଳାଫଳ: ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

[†] ଅଜିତ ଜ୍ଞାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉନୋଏ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟମନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ